

Znova na delo!

Večina dopustov se z avgustom izteka in naši ljudje, člani velike delovne družine Iskra, se znova vračajo na delo. So si, smo si, v tem počitniškem času nabrali dovolj novih moči in nove volje za novo delo?

Razumljivo, da je vsakdo vesel, ko nastopi dopust, ko se za nekaj časa lahko povsem sprost, prepusti oddihu ali svojim konjičkam. Prav tako pa je razumljivo tudi to, da nam v dneh dopusta včasih postane dolgčas, da si spet zaželimo v svoj običajni delovni krog, in ko se dopust konča, se hkrati z obžalovanjem, da ga je konec, tudi z veseljem spet lotimo dela. Delo je v bistvu človeku v radost, ne le v nujno, in še posebej, če si zna iz svoje službene dolžnosti ustvariti — konjička.

Čim dlje smo pri nekem delu, čim bolj delo res poznamo, čim bolj ga do korenin obvladamo, tembolj postaja to del našega bivanja, sestavina našega življenja. Kaj torej ne bi, po dveh, treh tednih odsotnosti z dela, spet z radovedno veselostjo odprli vrata svoje delavnice, svoje pisarne, svojega laboratorija?

Gotovo smo marsikaj lepega doživeli v minulih počitnicah. Nekateri so bili na morju, vsi zagoreli so, polni so vtisov, in utrjenih mišic; morda jim za spomin še nekaj dni v ušesih šumi voda zaradi potapljanja; drugi se hvalijo s svojimi pleznalimi turami v gorah; iz listnic vlečejo skrito, skrbno stisnjeno in posušeno glavico dišeče murke ali cvetke rododendrona, pri tem pa seveda s stisnjenimi zobmi zamolčijo še vedno skeleči žulj na peti; tretji so popravljali hišo, barvali kuhinjo, kosili travo, četrti so se peljali z letalom v Španijo ali v Grčijo, spet peti so enostavno samo počivali iztegnjeni kot blažen otep slame, pri čemer so pa ob dobri hrani svojo težo mimogrede povečali za nekaj kilogramov.

Vsekakor: počitnice so za nami, pred nami je znova delo. To delo seveda tudi med tem časom, ko smo bili na oddihu, ni počivalo, ni zastalo; zato se bomo morali vključiti vanj, kot v tekočo reko. Skočimo torej v čoln in zaveslamo s podvojeno močjo! Morda bo zdaj potreben počitka še kdo drug, ki je ves čas veslal namesto nas! Samo z delom bomo tudi sebi pripravljali prihodnje počitnice. Prisrčno si torej spet sezimo v roke: dober dan, delo!

Mara Ovsenik

POSLOVANJE ZDRUŽENEGA PODJETJA ISKRA

Polletje uspešno

Čeravno bomo verjetno v letošnji drugi polovici leta morali še zelo odločno poprijeti za delo, da bomo izpolnili zadane si naloge, je vendar vzpodbudno dejstvo, da Iskra na področju svoje lastne proizvodnje, dohodkov in izvoza plan presega. S tem dosežki Iskre, ki je pomemben sestavni del celotne jugoslovanske industrije in izvoza, predstavljajo tudi ohrabrujoč barometer za jugoslovansko gospodarstvo na sploh.

In kakšni so kazalci za minule mesece? Razveseljivo je dejstvo, da smo v Združenem podjetju Iskra plan za razdobje prvih šestih mesecev izpolnili z 49,3 odstotki, kar pomeni praktično izpolnitev celoletnega plana v višini 50 odstotkov. Ta uspeh je vreden še toliko več, ker je znašal indeks tega izvršenega plana v primerjavi z letom 1976 kar 124,6 kar pomeni, da smo torej letos izdelali precej več izdelkov kot lani v istem razdobju.

Tudi izvoz v celoti smo z 52,6 odstotka izpolnjenega plana dejansko presegli, oziroma smo v primerjavi indeksov 77:76 dosegli postavko 143,2. Ta dosežek je uresničilo pravzaprav skoraj isto število zaposlenih kot lani, saj znaša indeks zaposlenosti 104,2 po stanju zaposlenih konec junija letos.

Celotni prihodek, ki je znašal leta 1976 v istem razdobju (vsi rezultati v tisočih) 4.909.309 je znašal v prvih šestih mesecih letošnjega leta, 7.471.641 ali 152,1 odstotka, izguba pa je nasprotno močno padla, saj smo v primerjavi s 646.334 v lanskem letu letos morali priznati le izgubo 76.736, kar pomeni komaj indeks 11,8.

Vendar ne smemo zamolčati tudi druge slabosti, ki daje samo na videz ugodnejšo sliko, v resnici pa pomeni zoževanje naših proizvodnih sposobnosti v prihodnje. Gre namreč za hudo zaostajanje v investicijah. Od predračuna investicij v letu 1977, ki je znašal v ZP Iskra 744.363, smo v prvem polletju aktivirali komaj 79.798, medtem, ko imamo še v teku nadaljnjih investicij za 98.584, kar skupno da samo 178.382 dinarjev. Tudi če bomo investicije v teku zares uveljavili, se nam bo ta zaostanek otepal.

Toda malodušje kljub temu ni na mestu. Zlasti glede na to, da smo že doslej izvoz z nad 40 % presegali in, da smo utrdili naš proizvodni vzgon in notranje odnose med TOZD, lahko upravičeno upamo, da bomo, čeprav ob nedvomnih prizadevanjih vseh, zastavljene naloge do kraja leta le uravnoteženo in uspešno zaključili.

Mara Ovsenik

TESNEJŠE SODELOVANJE S ČEŠKOSLOVAŠKO

Delegacija iz ČSSR v Iskri

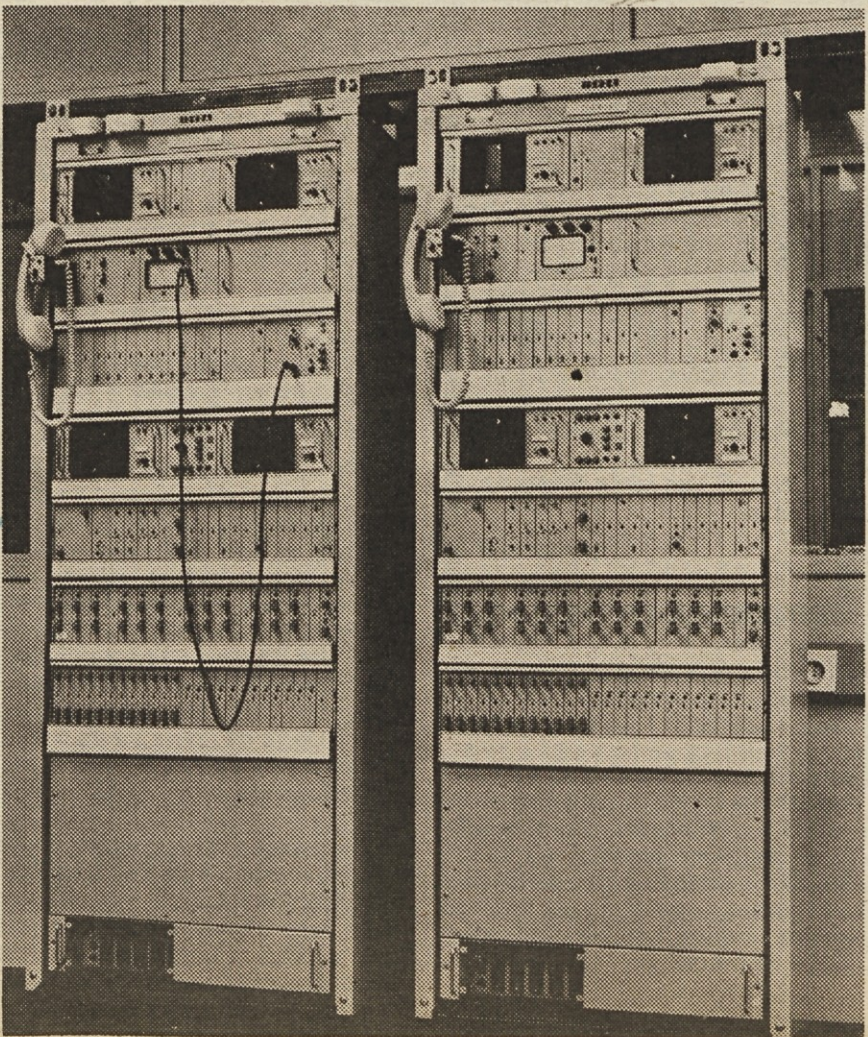
V okviru Zavoda za mednarodno znanstveno in tehnično sodelovanje so se na željo češkoslovaške strani srečali na strokovnih razgovorih zastopniki Češkoslovaške in Iskre. Pogovarjali so se o konkretnem tehničnem sodelovanju in o možnosti proizvodne kooperacije.

V delegaciji ČSSR so bili trije zastopniki, vsi iz tovarne MEZ Nachod: Jaromír Sodomka, direktor tovarne, ing. Ivan Rydlo, vodja oddelka mehanizacije in ing. Josef Mervart, tehnični direktor. Ker so zastopniki Češkoslovaške že v zahtevku nakazali v glavnem s področja malih elektromotorjev za profesionalno rabo in široko potrošnjo, se je večji del kontaktov odvijal v Tovarni elektromotorjev v Železnikih. Iskro so na teh posvetih in pogovorih zastopali direktor razvoja IŠP Peter Pleško, direktor Elektromotorjev Tone Rakovec, vodja razvoja Elektromotorjev Jože Šturm in Janko Jelenc, tehnični vodja.

Posvetovanja so trajala pet dni in v obojestransko zadovoljstvo so se uspešno in plodno končala, kar so v protokolu oznanili takole: „Češkoslovaška stran je dobila izčrpane infor-

torjev v Železnikih. Iskro so na teh posvetih in pogovorih zastopali direktor razvoja IŠP Peter Pleško, direktor Elektromotorjev Tone Rakovec, vodja razvoja Elektromotorjev Jože Šturm in Janko Jelenc, tehnični vodja.

Posvetovanja so trajala pet dni in v obojestransko zadovoljstvo so se uspešno in plodno končala, kar so v protokolu oznanili takole: „Češkoslovaška stran je dobila izčrpane infor-

Posnetek na desni predstavlja uspešno aparaturo Z 12 F/K — izdelek TOZD Tovarne elektronskih naprav, s katero naša temeljna organizacija združenega dela lepo uveljavlja v izvozu v Sovjetsko zvezo. (K članku na 2. strani)

Med razgovori češkoslovaških in Iskrinih strokovnjakov.

macije na vsa zastavljena tehnična vprašanja s področja malih elektromotorjev in so se našle možnosti za širše znanstveno-tehnično sodelovanje.

Sicer pa ti stiki niso prvi. Tovarni MEZ — Nachod in Elektromotorji sta sodelovali že pred devetimi leti. Namreč specialni proizvodni program v obeh tovarnah je skoraj enak, saj oboji proizvajajo male elektromotorje, ki so glede na zahteve trga in namen uporabe zelo zahteven proizvodni artikel. Poleg tega pa je po njem v svetu vse več povpraševanja ob rastoči avtomatizaciji na profesionalnem področju in v široki porabi.

Morda tu velja omeniti, da je MEZ — Nachod močna tovarna, s kaj širokim proizvodnim programom. Izdelujejo indukcijske elektromotorje, komutatorske, selsyne, koračne elektromotorje in elektromotorje s predležjem in predležja sama. Letno proiz-

vajajo prek milijon malih elektromotorjev.

Iskrini strokovnjaki pa so se zanimali za 4 polni asinhronski motor z zasenčenimi poli z izredno dolgo življenjsko dugo. Prilagoditve njihovega motorja tem zahtevam bodo še proučili.

Obe strani sta soglasni za daljše znanstveno-tehnično sodelovanje in zato so strokovnjake Iskra povabili v tovarno MEZ — Nachod, kjer bi to sodelovanje še razširili in poglobili. Sprejeli so tudi konkreten sklep, da bosta obe strani proučili možnost za proizvodno kooperacijo na področju elektromotorjev.

Delegacija iz ČSSR se je pogovarjala tudi s strokovnjaki Industrije za avtomatiko — na področju koračnih motorjev in Industrije za telekomunikacije za področje selsynov, servomotorjev in tehnogeneratorjev.

KF

Nove izvozno uvozne poti

Prav te dni so v polnem teku priprave za ustanovitev Samoupravne interesne skupnosti Slovenije za ekonomske odnose s tujino. Pobudo za ta korak je dala Zvezna skupščina v Zakonu o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino marca letos, na osnovi tega zakona pa je nato slovenska skupščina sredi julija sprejela Zakon o SIS EOT, kot se je že udomačila kratica za to samoupravno interesno skupnost. Republiški zakon določa, da se v skupnost obvezno združujejo temeljne in druge organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti ter druge samoupravne organizacije in skupnosti, bančne organizacije, zadrage ter družbene pravne osebe in društva, ki imajo sedež v Sloveniji in ki ustvarjajo ali uporabljajo devize v svojem poslovanju, razen družbenopolitičnih skupnosti.

SIS EOT se bo formirala že v drugi polovici prihodnjega meseca, ko bo prvi sklic Skupščine te interesne skupnosti. Seja bo 19. septembra, za organizacijo in tehnično pripravo pa so zadolženi Gospodarska zbornica in nekatere službe NB Slovenije.

Organi skupnosti naj bi se oblikovali po delegatskem načelu, in sicer iz, lahko bi rekli, osnovnih celic skupnosti, to je njenih enot, ki naj bi bile sestavljene na podlagi medsebojne dohodkovne povezanosti ter dohodkovne in proizvodne soodvisnosti pri ustvarjanju in uporabi deviznega dohodka. Iskra bi se predvidoma vključila v drugo enoto, v kateri se združujejo temeljne organizacije združenega dela s področja strojne industrije, proizvodnje prometnih sredstev in ladjedelništva ter proizvodnje električnih strojev in aparatov. Ta enota bo v skupščino volila štirinajst delegatov, od tega kar tri iz Iskre, vodilo za določitev tolikšnega števila delegatov v najvišjem samoupravnem telesu SIS EOT pa je bil devizni priliv, družbeni proizvod in število zaposlenih v naši SOZD.

SIS EOT bo imela tudi Izvršni odbor ter štiri stalne odbore — za planiranje ekonomskih odnosov s tujino, za merila, pogoje, načine in postopke za doseg dogovorjenega obsega uvoza blaga in storitev ter odliva deviz, za kreditne odnose s tujino in odbor za pospeševanje izvoza.

Glede na to, da je Iskra tako glede pridobivanja kot porabe deviznih sredstev ustrezno organizirana že več let, bi bilo edino pravilno, da naše temeljne oziroma delovne organizacije, in konec koncev tudi Iskra kot celota, nastopajo v Interesni skupnosti enot-

no. Kako se bomo vključili v delo SIS EOT, se bodo predstavniki Iskrinih temeljnih organizacij dogovorili na sestanku 30. avgusta v Ljubljani. Srečanje je sklical generalni direktor ZP Iskra Jože Hujs, na njem pa bodo obravnavali tudi druga vprašanja.

V interesno skupnost bi se vključili približno na naslednji način: v vsaki delovni organizaciji naj bi izvolili po enega delegata in njegovega namestnika, ki bi v SIS EOT zastopal svojo delovno organizacijo in s tem vse njene temeljne organizacije. V Skupščini SIS EOT naj bi bili delegati delovnih organizacij Telekomunikacije, IEZE in Iskre Commerce, njihovi namestniki pa iz delovnih organizacij Široka potrošnja, Avtomatika in Avtoelektrika. Potrebno bi bilo evidentirati kandidate tudi za delo v drugih organih Skupnosti, kot na primer v Izvršnem odboru in omenjenih štirih stalnih odborih.

Osnutek zakona predvideva, da se morajo v delo Skupščine vključiti vse proizvodne temeljne organizacije in vse druge organizacije, ki se posredno ali neposredno ukvarjajo z zunanjo trgovinsko dejavnostjo. Medtem pa v Iskri menimo, da bi se morale priključiti tudi delovne skupnosti, ki teh pogojev ne izpolnjujejo in torej niso dobile formularjev za obvezno vključitev v delo SIS EOT.

Ustanovitev Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino je torej začetek uresničevanja temeljne usmeritve sprejetega sistema ekonomskih odnosov s tujino z združevanjem dela in sredstev za povečanje izvoza in za racionalno uporabo deviznega dohodka. Formiranje SIS EOT bo torej omogočilo to, da bi ti procesi lažje in bolj usklajeno potekali, da bi se združeno delo oteževalo za prevzem novih nalog in odgovornosti pri uresničevanju predvidenih tokov deviznega priliva in odliva, da bi organizacije združenega dela usklajevale svoje odnose in interese pri načrtovanju in uresničevanju dogovorjenih devizne politike, deviznega režima ter politike ekonomskih odnosov s tujino.

Samoupravno interesno skupnost ustanavljamo vsekakor z namenom, da v njej organizacije združenega dela načrtujejo in usklajujejo svoje interese ter medsebojne odnose pri planiranju ekonomskih odnosov s tujino, ki pomembno vplivajo na snovanje tekoče ekonomske politike ter ukrepov za njeno izboljševanje.

Pred ustanovitvijo tega novega samoupravnega organa v Sloveniji, (Nadaljevanje na 2. strani)

Medsebojna odvisnost

Ce se povrnem k samoupravnemu sporazumevanju o razporejanju čistega dohodka, je očitno, da morajo biti skupne osnove in merila razporejanja čistega dohodka vezane na temeljne organizacije v sestavi iste delovne organizacije ali na temeljne organizacije, ki so tudi v drugačni dohodkovni povezavi izven sestava delovne organizacije.

V panožnih samoupravnih sporazumih opredeljen normalni poslovni uspeh pa naj bi pomenil samoupravno sprejet sistem več kazalcev za družbeno presojo razporeditve dohodka in čistega dohodka v temeljni organizaciji združenega dela. V tem smislu naj bi bilo nedoseganje normalnega poslovnega uspeha, npr. sporazumno določene najnižje stopnje povečanja dohodka družbeni indikator slabega poslovanja. Razporejanje čistega dohodka predvsem pomeni določiti politiko in odnos do oblikovanja sredstev za osebno in skupno porabo na eni strani ter sredstev za izboljšanje in razširjanje materialne osnove dela TOZD in za ustvarjanje in obnavljanje rezerv na drugi strani. Pri tem sistem razporejanja čistega dohodka ne sme biti tog, ampak mora delovati tako, da prispeva k učinkovitejšemu izpolnjevanju nalog, ki so jih delavci v referendumu sprejeli v osnovah plana TOZD. V delovnem gradivu, ki smo ga že omenili, predlagamo, da mora biti višina sredstev za osebne dohodke in skupno porabo zlasti rezultanta treh naslednjih izhodišč:

prvič: doseženih poslovnih rezultatov v temeljni organizaciji, pri čemer je potrebno upoštevati predvsem:

- finančne vrednostne kazalce, ki izražajo produktivnost dela, rentabilnost in akumulativnost ter ekonomičnost,
- naturalne kazalce, ki merijo fizični obseg proizvodnje oziroma produktivnosti dela.

drugič: Proizvodnih in drugih pogojev, pod katerimi je bil dohodek dosežen v primerjavi s pogoji, ki so bili predpostavljani ob planiranju dohodka in njegovi planirani razporeditvi. To pomeni, da je potrebno na podlagi ugotovljenih standardov in normativov (materiala, energije, časa in podobno) ter obveznosti, ki se krijejo iz dohodka, ugotoviti dosežene učinke in poslovno uspešnost. Tretjič: rezultatov, ki so jih dosegli delavci v drugih temeljnih organizacijah, v čemer se kaže družbeni značaj dohodka in da osebnih dohodkov in skupne porabe ni mogoče obravnavati izolirano in le z vidika delavcev v eni temeljni organizaciji. Pri opredeljevanju vpliva teh drugih temeljnih organizacij pa gre zlasti za določanje skupnih osnov in meril ter pravil obnašanja:

- med temeljnimi organizacijami, ki so v sestavi iste delovne organizacije,
- med temeljnimi organizacijami, ki so dohodkovno povezane zlasti na osnovi skupnega prihodka in skupnega dohodka,
- med temeljnimi organizacijami, enake ali sorodne dejavnosti,
- glede na dosežene rezultate v občini, republiki oziroma glede na doseženo družbeno produktivnost.

V samoupravnih sporazumih o skupnih osnovah in merilih razporejanja čistega dohodka (115. člen ZZD) še zlasti pa v pravilnikih o razporejanju čistega dohodka v temeljni organizaciji (179. člen ZZD) je potrebno navedena izhodišča in njihove medsebojne odvisnosti razdeliti v sistem. Sistem, v katerem naj bi bila odvisnost sredstev za osebne dohodke in skupno porabo glede na dosežene finančne rezultate v temeljni organizaciji tudi količinsko opredeljena, sicer pa gre za pravila obnašanja, ki naj bodo prilagojena poslovni in razvojni politiki temeljne organizacije.

D. Ž.

TEN - nadaljevanje z izvozom v Sovjetsko zvezo

Med Atomenergoexportom in ISKRO je bila 30. 6. 1977 v Moskvi podpisana pogodba o dobavi 12-kanalnih multipleksnih naprav tipa Z12F-E, v skladu s sporazumom med vladama SSSR in SFRJ o sodelovanju na podlagi kooperacij v proizvodnji opreme za atomske elektrane iz leta 1975.

Vsebinska pogodba je 30 končnih naprav in 8 vmesnih ojačevalnih naprav za potrebe Minerga (elektrogospodarstva) ZSSR. Pogodba predvideva dobave v II. kvartalu 1978.

Začetki sodelave segajo v leto 1975 o čemer smo že večkrat poročali. Prva pogodba je bila sklenjena 21. 8. 1975 v višini 673.328 Cl dolarjev, po kateri je TEN izdelal in dobavljal vso pogodbeno opremo v pogodbenem roku do konca leta 1976. Tej pogodbi sta sledila dva dodatka in sicer prvi 15. 10. 1976 v vrednosti 387.458 Cl dolarjev ter drugi 7. 1. 1977 v vrednosti 206.735 Cl dolarjev, oba z dobavnim rokom II. kvartal 1977. TEN je v pogodbenem roku že uspel dobaviti cca 60 % opreme, preostala količina pa je v zadnji fazi izdelave. Vzroki za kasnitev so delno v „običajnih“ težavah pri nabavi repromateriala in prilaganju obstoječih kapacitet na konice, delno zaradi precej zahtevnih tehničnih sprememb, delno pa tudi v opreznem planiranju proizvodnje za izvoz v leto 1977 ob upoštevanju predvidenih težav pri sprovanju tehničnih sprememb ter prepozno podpisanimi pogodbami glede na pretočni čas izdelave teh naprav ter seveda ob upoštevanju izpolnjevanja že sprejetih obveznosti do ostalih kupcev.

V letu 1976 in 1977 je potekala zelo tesna sodelava med strokovnjaki kupca in ISKRE od katerih naj posebej izdvojimo dva dogodka.

Strokovnjaki kupca oz. Minerga SSSR so obiskali TEN od 20. 10. 76

do 28. 10. 1976. Ob tej priliki so dokončno odobrili tehnične spremembe oziroma izboljšave premeščenega priključnega polja naprave na osnovi izdelanega prototipa ter dopolnitev naprav v letu 1977 z močnostnimi kretnicami. Nedoločen pa je še vedno ostal predvsem ojačevalnik ter „inband“ poziv.

Oboje predstavlja precej hud razvojni zalogaj, za kar se je TEN po krajšem oklevanju na osnovi rezultatov tega na sestanku dokončno odločil. Težava namreč ni samo v kritičnih razvojnih kapacitetah na IPT, zaradi česar se je moral TEN sprijazniti s podaljšanjem rokov razvoja ostalih nalog. Z omenjenimi dopolnili zgubljajo naprava stične točke s pošto izvedbo Z12F, posledica tega dejstva pa je namenska proizvodnja za enega samega kupca z vsemi komercialnimi riski in specifično proizvodnjo, zvezano z dodatnimi investicijami v merilne instrumente in pripomočke ter kadre. Predpogoj za take odločitve bi morala biti dolgoročna pogodbeno obveza kupca, ki pa je v tem primeru še ni.

Omenili smo že, da se na željo kupca vse bolj oddaljujemo od „poštne“ 12-kanalnega sistema za prenos po prostih vodih v smer 12-kanalnega sistema za prenos po ničelni vrvi visokonapetostnega daljnovoda. Tehnične problematike, ki iz tega dejstva izhajajo pa ne obvlada niti TEN, niti IPT. Na pomoč je priskočila DO Avtomatika TOZD PCT. Ing. Petemelj Jože se je s svojimi sodelavci aktivno vključil v reševanje te problematike in je tudi izdelal potrebne močnostne kretnice, ter prototip močnostnega ojačevalnika, TEN pa je ta dva dodatka vgradil v napravo.

V času od 6. do 16. 6. 1977 so se sestali strokovnjaki Minerga in ISKRE v Tbilisiju.

Priključili so omenjene dodatke na „stari“ tip naprave Z12F-E, ki je bila že v obratovanju, izvršili potrebne meritve in podrobno zapisali nadaljnje zadolžitve.

Nove izvozno uvozne poti

(Nadaljevanje s 1. strani)

smo za kratek pogovor zaprosili direktorja temeljne organizacije Zunanji trg v Iskri Commerce Borisa Lasiča. Tole je dejal:

„S formiranjem SIS EOT bo tudi v zunanji trgovini prišlo bolj do izražaja samoupravno odločanje izvoznikov. Interesna skupnost bo že v bližnji prihodnosti imela velik vpliv na samo zunanjetrgovinsko in devizno poslovanje, saj bo imela močan operativni in ne samo načelni vpliv, ko bo dejansko mesto za dogovore in odločanja o devizah, o pravicah uvoza, o izvozni stimulaciji, o možnostih namerjanja posojil in o drugih stvareh.

Prav zato sta izbira kandidatov in delo delegatov v SIS EOT še toliko bolj pomembna, saj bomo imeli tako moč vplivati na same odločitve, po drugi strani pa bomo seznanjeni s politiko in samim izvajanjem zunanjetrgovinske menjave, kot tudi z regulativo, ki bo to menjavo usmerjala.“

Lado Drobež

V spomin Ervinu Fritschu

Vse sodelavce v skupnih službah DO Industrije elementov za elektroniko je globoko pretresla vest, da si nas nenedoma zapustil, tiho in brez slovesa. Čeprav Ti je bolezen zahrbtno in neutrudno izpodjedala korenine življenja, si si vendarle prizadeval, da jo zatijiš pred nami. Trudil si se, da bi delo vestno opravljal do upokojitve, a žal je vsa Tvoja prizadevanja presekala smrt. V krogu Tvojih sodelavcev je nastala vrzel, ki jo bo težko zapolniti. Popolnoma nenadomestljivo pa bo Tvoje tovarištvo in nesebična pomoč predvsem mladim sodelavcem, saj si bil eden izmed pionirjev na področju urejanja financ DO IEZE. Kot vodja materialnega in obratovnega knjigovodstva si prispeval k razvoju DO velik delež in nanj smo ponosni vsi, ki nam je bilo Tvoje natančno, dosledno, pa vendar s človeško toplino prežeto delo v veliko pomoč.

Tvoj odhod je člane Tvoje družine in delovnega kolektiva hudo prizadel. Ervin, zelo zelo Te bomo pogrešali!

Naj Ti bo lahka slovenska zemlja!

Tvoji sodelavci

Aktivnosti v zvezi z izvozom naprav Z12F-E zasleduje TEN že od vsega začetka z mrežnim planom.

Junjski dogodki so precej povečali vsebino in oddaljili dobavne roke naprav v novi izvedbi. To pa ne velja za že podpisane pogodbe, po katerih bo TEN dobavljal Z12F-E še brez močnostnega ojačevalnika, zato ni nobene bojznosti, da ne bi izpolnil svojih obveznosti.

M. Biček

Izvozili bi lahko še več

Iskrine temeljne organizacije so dosegle v letošnjem prvem polletju v zunanjetrgovinski menjavi izreden uspeh, kot na dlani pa je, da bi lahko Iskra izvozila še več, če nekateri v njej ne bi „kronično“ boleli za neustrezno kakovostjo, za poslovno nedisciplino, za pomanjkanjem izdelkov, ki „gredo“, in med drugim tudi za nezadostno prisotnostjo na oddaljenih tržiščih, zlasti dežel v razvoju. O uspehih Iskrine izvozno-uvozne dejavnosti ter o omenjenih problemih smo se pogovarjali z direktorjem temeljne organizacije Zunanji trg v Iskri Commerce Borisom Lasičem.

Direktor TOZD zunanji trg I. C. Boris Lasič.

mo pa, če bomo ta naročila tudi res izpolnili.“

„Iskra se je v srednjeročnem načrtu obvezala, da bo v obdobju od leta 1976–1980 izvozila za 500 milijonov dolarjev izdelkov. Menite, da nam bo to uspelo?“

„Prepričan sem, da nam bo, seveda pa bomo morali vsi v Iskri vložiti velike napore, in to dosti večje, kot doslej.“

„In kako je bilo z uvozom v prvem polletju?“

„Uvozni polletni plan smo izpolnili po predvidevanjih. Uvozili smo za 37 milijonov dolarjev blaga, kar je 51 odstotkov letnega uvoznega načrta, in za 16 odstotkov več, kot v prvih šestih mesecih lani. Razmerje med izvozom in uvozom je torej za Iskro ugodno: izvoz se je dosti bolj povečal, kot uvoz. Kljub temu pa ugotavljamo, da nam bo do konca leta zmanjkalo približno 8,8 milijonov dolarjev deviznih sredstev za nemoten uvoz in je torej devizna bilanca za Iskro neugodna.“

„In kje so vzroki, da nam bo pri tako povečanem izvozu zmanjkalo konvertibilnih sredstev za uvoz?“

„Osnovni je tale: Iskra uvaža skoraj izključno s konvertibilnega območja, izvažamo pa precej tudi na klirinsko območje.“

„Samo po sebi se ob tem zastavlja vprašanje, kako je „z devizno stimulacijo letos v Iskri?“

„Lahko rečem, da ta sistem dobro poteka. Težave, ki smo jih imeli še lani decembra, smo uspešno rešili. Omenim pa naj, da imajo v nekaterih Iskrinih delovnih organizacijah drugačen interni ključ devizne stimulacije. Kot kaže ta njihova interna pravila nekaterih izvoznikov ne stimulirajo dovolj in se zato nekateri proizvajalci raje usmerjajo na domače, kot na tuje tržišče. To pa nikakor ne vpliva pozitivno na devizno bilanco in na tistih 8,8 milijona dolarjev primanjkljaja za uvoz prepotrebnega reprodukcijskega materiala, da bi lahko naše tovarne normalno proizvajale, zmanjšan uvoz in manjša proizvodnja pa lahko ogrozita tudi sam izvoz.“

„Tovariš Lasič, prosim še dve, tri besede o zastopstvih, ki so integralni del Iskrine zunanjetrgovinske dejavnosti.“

„Zastopstva so izvršila polletni plan nad pričakovanji, saj so ga prekoračila za 9 odstotkov. To daje tudi realne možnosti, da bodo izpolnila letni načrt. Najpomembnejše je to, da so Iskrine delovne organizacije – toda žal še ne vse – spoznale, da so zastopstva močan instrument za povečanje izvoza, po drugi strani pa za prenos tehnologije zastopanih tujih firm v Iskro.“

„Tovariš direktor, verjetno se boste strinjali z naslednjo oceno, da je za vse te ugodne rezultate v veliki meri zaslužna tudi Iskrina zunanjetrgovinska mreža. Vse te številke najbolj zgovorno kažejo, na utemeljenost Iskrine odločitve o formiranju lastne in skupne zunanjetrgovinske mreže, saj nam le enoten nastop zagotavlja, tako v kriznem kot v konjunkturjem obdobju, uspešen, stabilen in dolgoročen nastop na tujih tržiščih.“

„Vsekakor.“

Lado Drobež

Vzpodbudni rezultati

Že bežen pogled v poslovno poročilo Industrije za avtomatiko za prvo polletje letošnjega leta nam pokaže vzpodbudno sliko. Kljub načrtovanim večjim zadolžitvam so vse temeljne organizacije združenega dela prvo polovico leta zaključile s pozitivnimi rezultati, le v delovni skupnosti skupnih služb se je v tem obdobju pokazala določena izguba, kot posledica neurejenosti na razvojnem področju za fluidno tehniko.

V prvem polletju so delavci TOZD Industrije za avtomatiko dosegli proizvodno realizacijo v višini nekaj nad 644 milijonov dinarjev, kar drugače povedano pomeni, da so izpolnili 53 % za letos načrtovane proizvodnje.

Za leto 1977 načrt predvideva enaki vrednosti proizvodnje in prodaje in sicer v višini 1.213 milijonov dinarjev. V prvem polletju pa je prodaja izdelkov te naše delovne organizacije dosegla nekaj nad 632 milijonov dinarjev, oz. 52,1 % celotnega načrta, ali 42,9 % več kot v enakem obdobju preteklega leta.

Iz podatkov je razvidno, da je bila v obdobju januar-junij prodaja nekoliko manjša od proizvodnje, pri čemer so se predvsem povečale zaloge nadoknolene proizvodnje. Vprašanju zalog pa bi tudi sicer morali v vseh TOZD posvetiti večjo pozornost, kajti zaloge terjajo velika sredstva (visoke obresti), kar omejuje investicijske možnosti. In zaloge v Industriji za avtomatiko glede na že dveletno načrtovanje resnično predstavljajo problem, ki se ga bo treba lotiti z vso resnostjo.

Nekoliko manj ugodno sliko kažejo podatki o izvozu v prvem letošnjem polletju, namreč realizacijo v višini blizu 35 milijonov dinarjev. To je podatek v bilanci, v resnici pa so se tudi na področju izvoza v prvem polletju močno približali načrtovani vrednosti, vendar pa spričo zapletenega in počasnega obračunavanja izvoza na Iskra Commerce dosegel na tem področju še ni v celoti prikazan v poročilu za prvo polletje.

Seveda pa ima kljub temu Industrija za avtomatiko negativno devizno bilanco, saj še vedno njen izvoz ne pokriva uvoza. Uskladitev razmerij med izvozom in uvozom bodo skušali v Avtomatiki doseči v srednjeročnem planskem obdobju.

Ob navedenih proizvodnih in prodajnih rezultatih prvega polletja so v Industriji za avtomatiko ob koncu junija dosegli dobrih 631,5 milijonov dinarjev celotnega prihodka, kar predstavlja 51,2 % načrtovanega v l. 1977, oziroma za 65 % več kot v enakem obdobju preteklega leta.

Za ta celotni prihodek so porabili nekaj več kot 414 milijonov dinarjev sredstev, kar pomeni le 49,6 % načrtovanih v letnem načrtu. Znižanju porabljenih sredstev pa botruje na eni strani varčevanje z materialnimi stroški, na drugi pa delno povečanje pro-

dajnih cen ter nagibanje k bolj akumulativni proizvodnji.

Dohodek je v polletju dosegel višino skoraj 217 milijonov dinarjev, kar je 54,3 % letnega načrta, ali za 201 % več kot v lanskem prvem polletju.

Obveznosti iz dohodka so v I. polletju znašale okrog 44,5 milijonov dinarjev, kar je 47,9 % letnega načrta. Obveznosti so bile relativno nizke predvsem zato, ker nekatere temeljne organizacije niso obračunale amortizacije nad predpisanimi stopnjami, kot je predvideval načrt.

Za 70,1 % večji od lanskega v enakem obdobju je tudi čisti dohodek, ki je dosegel višino nad 172 milijonov dinarjev, oz. 56,3 % letnega načrta.

Zelo ugodno doseženi čisti dohodek v prvem letošnjem polletju so razdelili tako, da je za osebne dohodeke in prejemke bilo porabljenih 49 %, ostalo pa je sklade. Pri tem je šlo v rezervni sklad nekaj nad 8 milijonov dinarjev v sklad skupne porabe nekaj

nad 12 milijonov in 28,7 milijonov dinarjev v poslovni sklad. Delež ustvarjenih sredstev za sklad skupne porabe je sorazmerno visok predvsem zato, ker je vanj po spremenjenem načinu obračuna vstet tudi del stanovaljskega prispevka, ki ostane delovni organizaciji.

Industrija za avtomatiko je v svojih TOZD in DS skupnih služb zaposlovala v prvi polovici leta skupno 2.762 delavcev, kar je za 6,8 % več kot v lanskem prvem polletju. Zaposlovanje novih delavcev je sicer dokaj hitro, vendar pa še vedno pod načrtovano rastjo.

Poprečni mesečni dohodek na zaposlenega v Avtomatiki je v polletju znašal 4.646 dinarjev, oz. 96,8 % načrtovanega. Seveda pa bo glede na povišanja osebnih dohodkov v prvem polletju treba do konca leta v tem pogledu gospodariti razumno, da ne bodo presegli načrtovanih smernic pri delitvi dohodka in OD.

V tem sestavku smo danes povzeli le nekaj bistvenih kazalcev za celotno Industrijo za avtomatiko, o poslovanju v njenih TOZD pa bomo spregovorili še posebej.

— C —

SPREMEMBE PRI POKLICNEM USMERJANJU

Pravega človeka na pravo delovno mesto

Za uresničevanje tega načela je potrebno vsestransko in organizirano poklicno usmerjanje, ki omogoča tako mladini kot odraslim, da spoznajo in se usposobijo za tisto delo, ki je zanje psihofizično najustreznejše. Poklicno usmerjanje se je najprej uveljavilo v večjih centrih. Kmalu se je pokazalo, kako potrebna in družbeno koristna je ta dejavnost, zato se je sčasoma razširilo na vso Slovenijo.

V začetni fazi so se s poklicnim usmerjanjem ukvarjale predvsem svetovalnice, ki so nudile pomoč tistim, ki so jo želeli. Kasneje je postalo jasno, da je izbira poklica za vsakega posameznika tako pomembno vprašanje, da je bilo treba to dejavnost vpeljati tako v šole, ki so pripravljale mlade za poklic, kot v delovne organizacije, ki so zaposlovale nove kadre.

Naloga osnovnih šol je, da v teku celotnega učnovzgojnega procesa pripravijo učenca na izbiro poklica, ki bo ustrezal njegovim psihofizičnim sposobnostim in bo istočasno družbeno potreben. Njihova naloga je torej, da poklicno vzgajajo, prosvetlujejo in informirajo učence. Skupnosti za zaposlovanje nudijo osnovnim šolam pomoč pri tem delu. V mnogo večji meri pa se angažirajo pri konkretnem poklicnem svetovanju, oz. usmerjanju v poklice. To pa pomeni, da je sodelovanje med osnovnimi šolami in strokovno službo skupnosti za zaposlovanje na tem področju zelo tesno in procesualno vezano na učnovzgojni proces.

Dolžnost naše družbe je vsem mla-

dim ljudem zagotoviti enake možnosti za poklicno izobraževanje, zato je tudi nujno, da nudimo vsem enake možnosti poklicnega usmerjanja. Zato je bil že pred skoraj desetimi leti sprejet enoten program poklicnega usmerjanja v slovenskih osnovnih šolah. Po tem programu so bile naloge poklicne vzgoje povsem prepuščene osnovnim šolam. Te naloge so šole izvajale v rednem učnovzgojnem procesu.

USMERJENO IZOBRAŽEVANJE PRINAŠA BISTVENE PREDNOSTI

Usmerjeno izobraževanje, ki ga bomo realizirali, ko bodo dani potrebni pogoji, prinaša kot eno bistvenih prednosti glede na sedanje stanje šolstva, kasnejše poklicno odločanje. Torej v času, ko je mlad človek že bolj zrel. Predvsem pa bo v tem sistemu imel vsakdo več možnosti spoznavanja poklicev v proizvodnem delu.

Seveda pa usmerjeno izobraževanje ne moremo realizirati čez noč. Neusklajenost med poklicnimi željami mladine in kadrovskimi potrebami se iz leta v leto pogloblja. Razlogov za tako stanje je cela vrsta. Naj naštejemo le nekatere: nepravilno vrednotenje nekaterih vrst dela, predvsem proizvodnega; ambicije staršev, da bi otrokom omogočili lažje življenje, kot ga imajo sami; širok sistem solidarnostnega štipendiranja idr.

Doslej največja neskladja med željami mladih in kadrovskimi potrebami so se pokazala v preteklem letu, ko po junijskih vpisih v šole več sto učencev ni bilo sprejetih. Kljub temu, da že nekaj let opažamo pomanjkanje mladih za vključevanje v dve in trile-

Projektiranje privlači mlade, čeprav to ni lahko delo.

ne šole in, da so tudi učenci, ki so lani pri vpisih izpadli, imeli možnost preusmeritve na poklicne šole, je postal ta problem v republiškem merilu tako pereč, da so republiški organi, odgovorni za probleme vzgoje in izobraževanja, sklenili, da v bodoče uvedejo predpise v srednje šole.

Predpisi so bili izvedeni že letos in vse kaže, da bodo tudi v bodoče. To pa pomeni, da je poklicna odločitev otrok pomaknjena za pol šolskega leta nazaj in se morajo zato odločiti za poklic ali nadaljevanje šolanja še prej, kot učenci doslej. Predpisi imajo svoje prednosti. Tako zastavljeni kot letos pa imajo tudi svoje pomanjkljivosti. Te se bodo odražale predvsem na letošnji generaciji osnovnošolcev, ki jih zaradi pomanjkanja časa niso mogli pripraviti na izbiro poklica tako, kot že vrsto let pred tem.

Bistvena prednost predpisov je ta, da bo odslej več časa in podatkov za preusmerjanje tistih, ki nimajo pogojev za sprejem na posamezne šole. Se lani so si morali ti učenci v nekaj dneh poiskati drugo poklicno pot.

V skupnostih za zaposlovanje so se zdaj dogovorili, da prestavijo nekatere naloge s področja poklicnega usmerjanja iz osmega v sedmi razred. S tem bodo imele tudi bodoče generacije vsaj tako dobre pogoje za po-

klicno usmeritev, kot dosedanje. Tudi poverjeniki na osnovnih šolah, ki se intenzivno ukvarjajo s temi problemi, so sami predlagali, da bi s finalizacijo nalog pri poklicnem svetovanju pričeli prej kot pretekla leta, sicer bodo učenci premalo pripravljeni na odločitve.

S prenosom vseh teh nalog poklicnega usmerjanja v sedmi razred bodo učenci ob začetku osmega razreda že toliko pripravljeni na poklic, da jim ne bo težko izpolnjevati standardne ankete o izbiri poklica. Pohiteli bodo tudi z ugotavljanjem sposobnosti, tako da bo več časa ostalo za individualno delo z mladino pred predpisi, kar letos ni povsem uspelo.

Za šolsko leto 1977/78 pa so načrti skupnosti za zaposlovanje za program poklicnega usmerjanja v osnovni šoli še bolj pomaknjeni nazaj. Letos bodo vse naloge prenesli v sedme razrede, tudi anketiranje in ugotavljanje sposobnosti bodo opravili že v tem razredu.

Ob tako načrtovanem delu bodo učenci verjetno enako dobro pripravljeni za izbiro poklica, kot so bili njihovi predhodniki v preteklih letih. Tudi predpisi ne bodo več ovira za ustrezno in dobro pretehtano izbiro poklica naših otrok.

B. K.

TOZD INSTRUMENTI, OTOČE

Avtomatski merilni preklonnik

Z gradnjo velikih hladilnic s prostornino okrog 30.000 kubičnih metrov, se je pokazala tudi potreba po merjenju temperature v posameznih komorah hladilnice.

V ta namen so v ISKRI - Tovarni merilnih instrumentov v Otočah razvili avtomatski merilnik temperature, ki izmeri temperaturo v približno 10 sekundah v prvi komori, nato v drugi, tretji ipd. Čas merjenja temperature lahko nastavimo. Pri merjenju temperature v hladilnicah ni zaželeno odpiranje vrat. Zato temperature odčitavamo na centralnem mestu.

Poleg instrumenta za odčitavanje temperature v posameznih komorah je tu še kazalnik mest v enakem ohišju.

Ostali del naprave je nameščen v univerzalnem ohišju UNO - C2, ki ga izdeluje tovarna ROG v Ljubljani.

V sklopu avtomatskega merilnika temperature so tudi regulatorji ISKRATERM in panelni instrument ODP 0101 - merilnik temperature. S tem je omogočena tudi neposredna prodaja izdelkov tega Iskrinega programa.

Doslej so v ISKRI v Otočah izdelali dve takšni napravi, od teh ena že opravlja svojo funkcijo v hladilnici Gnjiljane na Kosovem, z drugo pa se bo ISKRA predstavila na letošnjem sejmu elektronskih naprav Interkam v Düsseldorfu v Zahodni Nemčiji.

Janez Frantar

Dušan Željenc

(10)

TITO V ISKRI

O neposrednih vtisih izpred dvaindvajsetih let je danes zelo težko govoriti. Že normalni vtisi niso nekaj preprostega, kaj pa šele vtisi nas, ki smo kot stari partizani imeli do našega predsednika že mnogo poprej, v času narodnoosvobodilnega boja, svoj določen odnos. Za nas, nekdanje partizane, je bil Tito osebnost, ki nas je bila vodila v boju. In če le govorim o svojih takratnih vtisih, potem zagotovo nisem nobena izjema, ko trdim, da nas je prav vse očaral s svojim osebnim odnosom do celotnega kolektiva. Do slehernega je znal najti pot in tudi videti je bilo, da je bil nekoč kovinar. Z resničnim zanimanjem je znal gledati tako ljudi kot stroje, zlasti so ga zanimale naše novejši naprave in stroji, zlasti strožnice. Sicer pa smo mu seveda takrat z veseljem pokazali naše novejši stroje, ob katerih je pokazal veliko zanimanje, znanje in izkušnje. Skratka, vsi smo videli, da je zares naš človek. Tudi v njegovih zaključnih besedah, izrečenih zbranim delavcem na dvorišču, je bilo nenehno čuti, kako je naš človek in da mu vsi naši problemi in naše delo nikakor niso niti malo tuji.

Naj ob koncu še enkrat omenim, da smo imeli v začetku v načrtu, da naj bi vsi ljudje ostali na svojih delovnih mestih med obiskom. S tem smo namreč želeli nazorno in v praksi pokazati vso našo organiziranost dela, vendar se je, kot sem že omenil, ob koncu obiska vse podrla. To pa seveda ni nič čudnega, kajti ljudje so hoteli videti svojega maršala in voditelja in zares tako nikoli ne bom pozabil izrednega in velikanskega navdušenja, ki nas je prevzelo prav vse pred dvaindvajsetimi leti ob prvem Titovem obisku v kranjski Iskri.

Sam osebno in intimno pa sem bil takrat še v toliko srečnejši, ker sem po toliko in toliko letih videl neposredno svojega voditelja. Pa še to za zaključek: vsi smo bili presunjeni in vsi

Na obisku v proizvodnem oddelku Iskre.

vzradoščeni, da imamo tako dostopnega, pristnega voditelja, skratka našega voditelja kot je naš Tito, je zaključil svoje spomine na prvi Titov obisk nekdanji sekretar tovarne Iskra v Kranju Tone Tičar.

V času Titovega obiska v Iskri je bil predsednik upravnega odbora tovarne Anton Seljak, ki je opravljal takrat funkcijo vodje navijalnice, zametka sedanjih Iskrinih tovarn ročnega orodja in avtoelektrike.

Anton Seljak danes ne dela več v Iskri in odpeljati sem se moral v Idrijo, kjer je zdaj direktor tovarne kolektorjev v Idriji.

Bil sem v številnih direktorskih pisarnah, vendar tako skromne in hkrati tudi tako domače direktorske pisarne še nisem videl. Pisarna ni niti velika, toliko da gre vanjo pisalna miza in še miza za sestanke in obiskovalce. Pohoštvo sploh ni novo, kar malce staromodno, vendar sem na stari verhtajmovi blagajni opazil Iskrino zastavico, ki je pričala, da Anton Seljak vendar ni pozabil Iskre, v kateri je bil zrasel pa čeprav se je kot rojen Idričan vrnil domov v rodni kraj in prevzel vodstvo v tovarni, ki sicer ne sodi v Iskrino družino, a vseeno tesno sodeluje z njo, saj končno proizvaja pomembne dele za elektro-

motorje - kolektorje vseh dimenzij.

Preden sva prešla na temo najinega razgovora, zavoljo katere sem prišel v Idrijo, sva najprej malce pokramljala o njegovi tovarni, ki za idrijske razmere zaposluje kar lepo število delavcev in predstavlja v občini pomemben gospodarski dejavnik. Glede uspešnosti dela in poslovanja se Seljak ni prav nič pritoževal. Zatrdil je celo, da bo imel njegov naslednik, kajti v kratkem namerava oditi v pokoj, kaj malo težav in problemov, saj je sodelovanje njihove tovarne z inozemskim partnerjem, ki jim tudi dobavlja novo tehnologijo in znanje, na zavidljivi ravni prav tako pa tudi nimajo problemov s prodajo svojih specializiranih izdelkov na jugoslovanskem tržišču. Govoril mi je celo o novih investicijah, ki naj bi pripomogle, da bi tovarna prešla popolnoma na naše surovine, predvsem na naš, posebej profiliran baker kot temeljno in nadvse dragoceno surovino za kolektorje. „Spominjam se dobro seje našega takratnega upravnega odbora,“ je začel obujati spomine nekdanji predsednik upravnega odbora kranjske Iskre, „ki smo jo bili sklicali na pobudo našega takratnega direktorja Hrasta. Zdi se mi, da je bila omejena seja dan pred Titovim obiskom v tovarni, na njej pa smo se podrobno zmenili, kdo vse bo sprejel Tita, kdo ga bo spremljal in vrsto drugih podrobnosti, ki jih seveda nalaga vedno tako visok obisk.“

Tudi sam sem bil med tistimi, ki smo pričakali Tita pri vходу v tovarno, vendar sta ga kaj kmalu vzela medse Hrast in Rajgelj. Tako je šlo skozi vse obrate. Sam osebno se v direktne razgovore s Titom med obiskom nisem vključeval, saj je bilo spremstvo zelo številno in v njegovem najožjem spremstvu so bili pač drugi tovariši.

Vendar pa sem imel takrat nenehno in vseskozi občutek, da je bil Tito izredno navdušen nad našo tovarno, mi pa seveda še mnogo bolj nad dejstvom, ker je bil predsednik prvič med nami. V spominu mi je ostalo tudi dejstvo, da si je Tito z izrednim zanimanjem in poznavanjem ogledoval našo proizvodnjo, hkrati pa sem tako sam kot vsi drugi čutil ponos in veselje, da je bil takrat maršal toliko časa in prvič med nami, je zaključil svoje spomine na Titov obisk v kranjski Iskri nekdanji predsednik upravnega odbora tovarne Anton Seljak.

Praznovali smo dan graničarjev

Graničarji — budni stražarji naših meja, so tudi letos praznovali svoj praznik — 15. avgust. Mladi vojaki iz vseh koncev naše republike, branijo in čuvajo naše ozemlje v karavlah, po vsej naši meji. Od sončnega vzhoda do zahoda, neprestano jo nadzirajo; pozimi in poleti, v soncu in dežju. Njihovo delo ni lahko, saj od vsepovsod preži sovražnik, nekdanji ustaši, ostanki stare Jugoslavije in drugi. In ravno zaradi njihove budnosti in vestnosti mi lahko nemoteno v miru živimo in delamo. Zato dan graničarjev ni samo njihov praznik, temveč praznik nas vseh. Letošnji 15. avgust je bil še posebno slovesen, saj smo ga praznovali v letu velikih jubilejev. Tudi mladi v jeseniški občini smo se nanj temeljito pripravili. Na pobudo OK ZSMS Jesenice je bil sklican sestanek z vsemi pokrovitelji nad karavli. Dogovorili smo se o primerni vsebini našega sodelovanja ob praznovanju dneva graničarjev. Sestali smo se tudi s komandirji karavli. Skupaj smo sestavili program kulturnih, športnih in drugih prireditvev. Mladinci iz ISKRE — TOZD TEL na Blejski Dobravi smo obiskali karavlo „France Prešeren“ na Planini pod Golico in karavlo v Javorniškem Rovtu.

Že v zgodnjih jutranjih urah smo se pridružili koloni ljudi, ki so se odpravili na obisk h graničarjem. Vreme je bilo lepo in sončno, tako da je pot do

karavle ob prijetnem razgovoru kaj hitro minila. Stražar nas je prisrčno pozdravil in nas odvedel na osrednji prostor pred kasarno.

Tu nas je pričakal komandant karavle in nas popeljal na ogled kasarne. Po ogledu so vojaki imeli zbor, na katerem je spregovoril komandant in najzaslužnejšim vojakom podelil priznanja. Spregovorili so tudi vsi pokrovitelji. Po slovesnosti smo skupaj z vojaki odšli v jedilnico, kjer se je ob dobri kapljici in prijetni glasbi pričel živahen razgovor z vojaki.

Razkazali so nam svoje orožje in opremo. Dobre volje smo odšli za kasarno, kjer imajo prostor za odbojko. Hitro so bile formirane ekipe in tekmovanje se je pričelo. Medtem, ko so eni igrali odbojko, so se drugi zabavali z namiznim tenisom, tretji pa so se še naprej pogovarjali z vojaki. Veselje in igre je prekinil zvonec, ki je naznanjal, da je čas kosila. Vojaki so nam pripravili svoj tradicionalni pajsulj, ki smo se ga tako najedli, da smo komaj odšli nazaj na igrišče.

Vrstile so se igra za igro, razgovor za razgovorom, naš obisk se je približal koncu. Še prijateljski stiski rok in napotili smo se domov — z lepimi spomini s karavle, obogateni z novimi spoznanji in trdno prepričani, da se prihodnje leto ponovno srečamo.

Miro Kočever

Bravo — kolektivni dopust smo preživel

Prebrali smo obvestilo: „Letos bomo letovali kolektivno...“ Kot strela z jasnega je ta vest udarila med delaželne Iskraše. Kako to? Saj vendar peščica članov DS ne sme odločati, kdaj in kako bomo mi samozavestni Iskraši šli na počitnice. Interesi družbe, oziroma DO nas zanimajo. Važni smo mi, svobodni ljudje. „Kaj še dopust mi bodo pokvarili, še na morju bom morala gledati te iskrške „ksihte“, ali ni tega dovolj v tovarni, fuj,“ se huduje tovarišica, ki vsako leto letuje tako daleč, s tako finimi, predvsem tujimi turisti. Vsi pa vemo, da je še piranska plaža zanj Španska Costa de Sol...?

No, končno se v juliju vse to nekako umiri. Ko pa izvemo, da so tudi naše „tabolš“ polovice po drugih kranjskih DO uspele prepričati svoje šefe, da imajo svoje „dedce“ v ISKRI in da bi rade z njimi letovale (med letom nas ničkolikokrat zatajijo), da ti neboljenčki na morju ne bi zašli v kakšne skušnjave, je vsa stvar takoj O. K.

Priporočil bi vsem šefom po drugih kranjskih DO, naj na te „finte“ drugo leto ne nasedejo in naj naše „gospe“ kar v tovarnah delajo, ko bomo močje na morskih plažah. S tem bodo sigurno pospešili turistični priliv z vseh koncev domovine in tujine. Ceste ob morju bodo bolj prazne, ker bomo mi tako lahko rešili vse probleme kar za restavracijskimi mizami. Obenem bo izginil tudi primanjkljaj v nataliteti Slovencev. Sodniki bodo z ločitvami za občine prigovorili marsikateri dinar. Tega bomo spet lahko dobro naložili, če bomo na sestankih eno leto govorili, zakaj ga bomo porabili, ko ga bo treba pokazati, bo pa že splahnel in ga bomo spet pripisali minulemu delu...

Tako, bravo! Vse je urejeno. Gremo. Tu je naš iskrški kolektivni dopust. Toda kam, saj smo se v prepričanju, da nam bodo zato poklicane službe „zrihtale“ tudi kolektivne odhode v naša obmorska letovišča, pozabili prijaviti na razpisane ogromne kapacitete v naših številnih iskrških domovih širom po jadranski obali. No, pa nič zato, bo že med letom bolje. Sedaj pa: telefon je tu — naj se vrtil. In vrtil se je! ISKRA pa je plačevala povore in končno smo si zvrtili sobico na morju. Sprejel nas je „mirni“ kotic Pirana, kjer smo zardevali in sivali ob računi, črnili po katranu iz kristalno čistega morja in se potili na prepolnem avtobusu tja in nazaj.

Mladi Angleži med Iskraši

Tudi letos sta bili v Kranju na obisku mladinski skupini iz La Ciotata v Franciji in Oldhama v Veliki Britaniji. Vsakoletne izmenjave mladinskih skupin teh treh mest so veliko pripomogle, da se je prijateljstvo med pobratenimi mesti iz treh držav tako razvilo.

Angleška skupina je na predzadnji dan svojega obiska obiskala tudi temeljne organizacije in mlade v ISKRI Elektromehaniki. Ogledali so si proizvodne prostore tovarn v Savski Loki. Nato so odšli še v Tovarno avtomatskih telefonskih central na Laborah. Sprejel jih je inž. Bojan Klemenčič. Po ogledu proizvodnje ATC so se pogovarjali o razvoju ISKRE in si ogledali film o ISKRI.

Popoldne so se mladi Angleži skupaj z našimi mladimi delavci odpeljali na piknik v Duplje. Hitro so vzpostavili prijateljstvo, jezik ni bil nobena ovira. Po zakuski so se mladi pomerili v nogometu. Mi pa smo prijetno vzdusje pri Tmrovu izkoristili za pogovor z nekaterimi člani angleške skupine.

Najprej smo srečali Jacka Shaparda, vodjo mladinske skupine iz pobratene Oldhama:

„V Kranju mi je bilo zelo všeč. Vsi mladinci in organizatorji so se zelo trudili in so res lepo poskrbeli za naše bivanje v teh 14 dneh.“

— Kolikokrat ste že bili v Jugoslaviji?

„Trikrat. Kot vodja skupine sem tokrat v Kranju že drugič. V Jugoslaviji pa sem bil že po II. svetovni vojni leta 1946 kot član britanske mornarice, in sicer v Šibeniku ter Splitu.“

— Kakšni so vaši vtisi o ISKRI?

„Menim, da ni bistvene razlike v organizaciji proizvodnje v naših tovarnah in vaši ISKRI. Ljudje delajo na podobnih delovnih mestih kot pri nas v Oldhamu. Obiskali smo tudi IBI — tovarno, ki je zelo podobna naši tekstilni tovarni, podobno kot firma FERANTI'S, ki je slična Iskrinim tovarnam.“

— V čem vidite pomen sodelovanja, oziroma pobratenja med Oldhamom in Kranjem?

„Najpomembnejša stvar pri našem sodelovanju je, da se ljudje med seboj spoznajo. Dobro je, da imamo možnost spoznati cele družine, način življenja po domovih. Mislim, da je to pomembna povezava. Mi spoznavamo

Spominski posnetek pred tovarno ERO.

vaše navade, vi pa naše, ki so povsem drugačne.

Zelo sem užival, kadar sem lahko obiskal kako družino v Kranju povsem privatno. Tako res najbolje spoznaš ljudi, njihovo mentaliteto, način življenja in reševanja vsakdanjih problemov. Tako se navežejo nove prijateljske vezi med narodi. Potem se radi še večkrat srečujemo. Mnogi od nas so bili že večkrat v Kranju, v Jugoslavijo pa se radi vračamo tudi kot turisti.

Tudi skupine, ki bodo prišle v Kranj v naslednjih letih, bi se morale tesneje povezati z vašimi družinami. Tako kot je že praksa z vašimi mladinkami in mladinci, kadar pridejo v Oldham. To bi vsekakor morali obdržati še naprej. Letos to ni bilo mogoče, saj je v tem času večina Kranjčanov na letnem dopustu.“

— Ali v Oldhamu spet pripravljate kakšno podobno srečanje kot ste ga izvedli spomladi leta 1973, ko ste se Kranjčanom predstavili s petjem in angleškimi folklornimi plesi?

„Sam sem predsednik izobraževalne skupnosti in skrbim tudi za te dejavnosti. Mislim, da bomo tudi v prihodnje morali organizirati več takih obiskov, najsi bo to na kulturnem področju, ali pa medsebojne izmenjave delavcev, ki delajo v tovarnah s podobnim proizvodnim programom kot ga ima npr. kranjska Iskra. S tem bi se ljudje obeh mest še bolj zblížali, se seznanili z lepotami obeh dežel. Moja soproga je letos prvič tukaj, sedaj je vaša prelepa domovina poznala le po slikah in diapozitivih in mojem pripovedovanju seveda. Vedno več je naših ljudi, ki prinašajo svoje vtise o Jugoslaviji med prijatelje in svojce. Zato je razumljivo, da si vse več ljudi želi obiskati vašo državo.“

Soproga g. J. Shaparda je dodala: „Pokrajina mi je najbolj všeč. Ljudje so tako prijazni, ustrežljivi in radi pomagajo. Res težko izrazim svoje vtise z besedami, tako lepo mi je bilo pri vas. Še bom prišla, če bo le mogoče.“

Večje zanimanje za knjige

Kolektiv Osrednje knjižnice v Kranju se je dolgo boril za ustrezne prostore. Posebno Ljudska knjižnica je imela premalo prostora in niti ni mogla razvrstiti vseh knjig na police, ki so bile v prostem pristopu.

Junija letos so se tako bralci kot tudi delavci knjižnice razveselili novih prostorov Oddelka za izposajo na dom (prej Ljudska knjižnica) Osrednje knjižnice Kranj, v Delavskem domu — vhod 4. Zdaj posluje knjižnica v res prijetnem ambientu, ki bralca prevzame takoj, ko vstopi vanjo.

Oddelku za izposajo na dom ima nad 40.000 knjižnih zvezkov, sprejel

pa bo lahko okrog 60.000 knjig. Lahko trdimo, da je ena od slovenskih knjižnic, ki imajo največ knjižnega fonda v prostem pristopu. Novi prostori so omogočili tudi razporeditev leposlovja v tujih jezikih. V posebnem etažnem oddelku so bralcem na voljo knjige v srbohrvaškem, angleškem, nemškem, francoskem in ruskem jeziku.

Osrednja knjižnica ima v Kranju tudi oddelke študijske knjižnice, ki bo sčasoma prenehal z izposajo na dom. V oddelku za izposajo na dom bodo zato močno povečali število knjig. Poleg leposlovne bodo skrbeli tudi za ustrezno število družboslovne in strokovne literature. Edicije, ki bodo ostale v študijski knjižnici, bodo študentom na voljo v čitalnicah.

Občani Kranja imajo zdaj sodobno urejeno knjižnico, ki bo še naprej skrbela za čim večje zanimanje za knjigo. Število bralcev se je že zdaj povečalo. Obiščite nove knjižnične prostore tudi vi!

Alojz Boc

Knjige so pregledno razporejene.

Med mladimi Angležinjami je bila tudi dvajsetletna Linda Tunney, ki dela v podobni tovarni kot je Iskra. Mogoče bo za naše delavce zanimivo njeno opažanje ob obisku Iskrinih tovarn.

„Mislim, da so vaše tovarne bolj moderne, predvsem oprema ter naprave in orodja, imate bolj razvite. Tovarna, v kateri delam, je majhna, zato tudi nimamo nobenih tekočih trakov. Tudi pogoji dela so v Iskri veliko boljši. Tu mislim predvsem na prostore, razsvetlavo in air condition. V moji tovarni je zaposlenih okrog 30 delavcev, proizvajamo naprave proti vlomilcem, razne instrumente, ojačevalnike, tranzistorske sprejemnike ipd.“

Jack Shapard je ob tem dodal: „Težko razumem, da se je vaša država mogla tako hitro preusmeriti iz poljedelske v tako razvito industrijsko državo. Vaša Iskra se je zelo razširila, medtem ko je naša podobna firma Ferranti's že 30 let enako velika in ne pozna razširjene reprodukcije...“

— Ali v vaših tovarnah uporabljate Work-factor sistem normiranja?

„V večjih firmah imamo tudi v Angliji tekoče trakove. V Ameriki delavci res delajo stalno na istem delovnem mestu, in to delo sčasoma res postane monotono. V Angliji pa smo to stvar spremenili tako, da vsakega delavca usposobimo za opravljanje vseh faz proizvodnega procesa, od začetka do finalizacije proizvodov. Zato lahko večkrat zamenjajo delovna mesta.“

Komaj 22-letna Gwen Simpson je že profesorica na srednji šoli, kjer poučuje angleški in francoski jezik. Zanimalo nas je, kako je lahko tako hitro prišla do poklica.

„Ko sem bila stara 18 let, sem šla v college in tam sem se odločila za študij jezikov. Po treh letih študija in pripravljanja na učiteljski poklic sem že dobila osnovo za poučevanje na srednji šoli. V 4. letniku pa opravljamo še diplomu.“

— Katere jezike se največ učijo mladi v Angliji?

„Na šoli, kjer predavam, se lahko učijo latinski, španski ali celo italijanski jezik. Tisti, ki jim jezik „leži“, se učijo dveh jezikov, npr. francoskega in nemškega, če pa ne, pa samo en jezik — to pa je lahko le francoščina ali nemščina.“

Cedric Griffiths, 30-letni gradbeni inženir se pri svojem delu srečuje s projektiranjem mostov, kanalizacije in osnovnih projektov za gradnjo stanovanj.

„Tudi pri nas gradimo podobne avtoceste kot je vaša Vrhnika—Postojna. Opazil sem tudi, da imate težave z mehko podlago tal, kar tudi nam povzroča podobne probleme.“

Sodelovanje z angleškim mestom Oldhamom teče že 16. leto. Veliko je bilo že napisanega o tem in le redke prebivalec Oldhama ne ve, kaj sta Kranj in Jugoslavija.

Prepričani smo, da so tudi mladi iz ISKRE Elektromehanike med srečanjem s pobratimi spoznali košček njihove domovine, njihovih navad in interesov. Najboljšim oz. najbolj aktivnim članom osnovnih organizacij ZSM pa bo prihodnje leto omogočeno potovanje v Veliko Britanijo. Alojz Boc

MESEČNI ŠAHOVSKI HITROPOTEZNI TURNIR

V četrtek, 18. avgusta, so šahisti v mali dvorani delavskega samoupravljanja nad restavracijo Elektromehanike Kranj odigrali mesečni hitropotezni turnir, ki se ga je udeležilo trinajst šahistov.

V ostri konkurenci se je solidno uvrstil debitant Borštar, ki je z 9 točkami zasedel tretje mesto. Sicer pa so se tekmovalci uvrstili takole: 1. Brce 9,5, 2. Kern 9,5, Borštar 9, 4. Deželak 9, 5. Oblesčak 7,5, 6. Krek P. 6, 7. Drešar 5,5, 8. Jerman 5, 9. Platin 5, 10. Nučič 4, itd. O. A.

Ob dobrem delu dober uspeh

V TV Pržanu so v prvem letošnjem polletju dobro gospodarili, tako da so zadovoljni, čeprav ni šlo vse po načrtu. Predvsem so dali poudarka kvaliteti in storilnosti, kar se je bogato obrestovalo in se že odrazilo na trgu.

Naj za začetek ilustriram poslovanje pržanskega tozda z nekaj številkami: Proizvodni plan so dosegli vrednostno 51,1 odstotka, z ozirom na letni načrt, polletna realizacija je po tem takem 97,8 procentna – indeks v primerjavi s istim obdobjem lani po stalnih cenah je 160,1 – kar je važno ob 0,8 % manj zaposlenih.

Celoten prihodek je 44,7 odstotka predvidenega v letošnjem letu, indeks v primerjavi s lani pa je 174,1. Zaradi izpada poslov pri kooperaciji s češkim partnerjem je bilo 25 milijonov dinarjev manj izvoza in zato poslovni rezultat ni dosegel predvidevanj. Zato sta dohodek in čisti dohodek nižji – je pa zadovoljiv. Na podlagi teh rezultatov so tudi dvignili osebne dohodke in jih približali Iskrinemu poprečju.

Sicer pa pravi direktor Štemberger, da so se kooperacijski odnosi s Čehi razčistili in bodo do konca leta nadoknadili zamujeno, kar se bo na koncu leta pokazalo z bistveno boljšim poslovnim rezultatom.

Vse prvo polletje je bil bistven problem prodaja. V Pržanu menijo, da za širokopotrošne izdelke v prodajnih službah DO in Iskre še vedno ni dovolj poskrbljeno. Res, da večino proizvodnje v Iskri predstavlja profesionalna tehnika in je zato prodaja bolj prilagojena tem velikim poslom. Toda tudi specialna problematika trga izdelkov

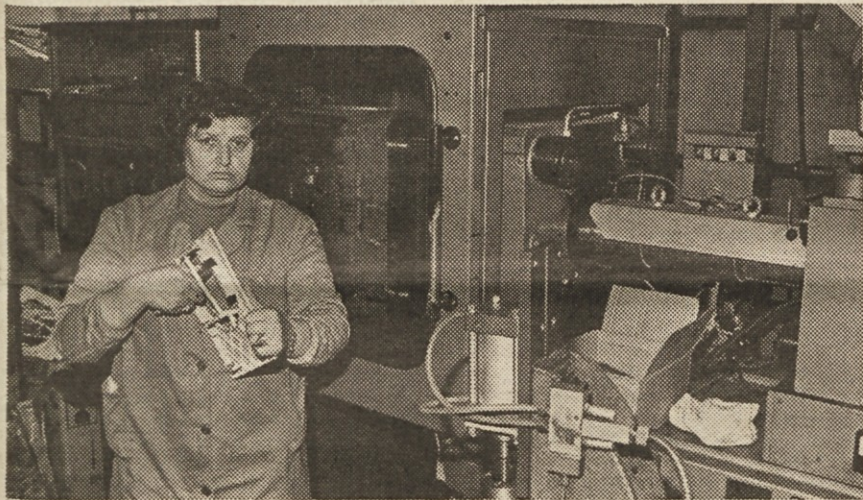
za široko potrošnjo ni malenkostna, saj predstavlja poslovanje na tem področju velik procent Iskrinega poslovanja in direktno širi njeno prisotnost in dober glas pri kupcih. V prodajo širokopotrošnih artiklov bo treba vložiti še precej truda in strokovnega znanja tako na nivoju DO in ZP.

Sicer pa so se v Pržanu letos zelo potrudili, saj so s pomočjo Inštituta za produktivnost dela in metrologijo uvedli integralno metodo tehnične kontrole kvalitete, kar je močno povečalo kakovost v vsem proizvodnem procesu – in seveda na trgu. Poleg tega so na področju proizvodnje brivnikov investirali preko 300 starih milijonov v novo opremo, kar je bilo predvsem namenjeno produkciji brivniške kasete.

V okviru sanacijskega programa iz leta 1975 pa pripravljajo elaborat za proizvodnjo fonskega plastičnega pohištva. Po domače bi to povedali, da želijo namesto dragih lesenih ohišij, ki jih kupujejo od kooperantov, doma izdelovati plastična. Te „zunanjše lupine“ televizorjev bodo po izgledu povsem enake današnjim in cenejše. Kvaliteta pa bo boljša, saj bodo trdnjše, odpornjše proti vlagi itn. Proizvodnja bo stekla doma že v prvem četrtletju drugega leta. Izdelovali bodo ohišja za televizorje, gramofone, zvočnike, zadnje stene in maske.

Sredi vsega dela in snovanj pa so Pržanci optimisti. Letos pričakujejo „dobro letino“, le prodajna služba bo morala dobro opraviti svoj posel.

FY

Brizganje plastike je zahtevno – pravi Kati Zgurič.

Sodobna centralna skladišča

Skladiščnega prostora zlepa ni nikjer dovolj. Zlasti to velja za ISP, ki skladišči izdelke, ki so sorazmerno obsežni, krhki in še dragi. Doslej so imeli vse prostore najete v starem špecerijskem skladišču na Masarykovi, v hlevih v Hrastju in v Britofu. V kratkem pa bodo dobili nove prostore, praktične in sodobne v Javnih skladiščih.

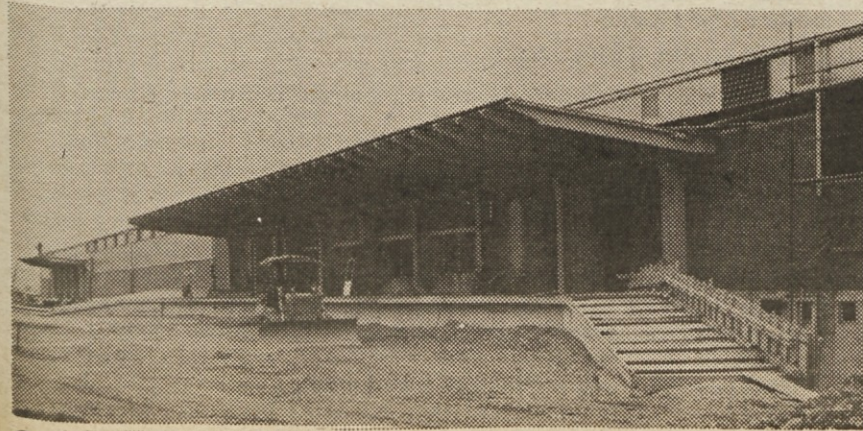
Dosedanji prostori niso ustrezali varnostnim predpisom, predvsem požarnim, poleg tega so bili nizki – povprečno dva in pol metra, predvsem pa niso dobro služili svojemu namenu. Zaradi nizkih stropov ni bilo mogoče izdelkov nalagati v višino, niti uporabljati mehanizacije, na primer vilicarjev. Vse razkladanje, zlaganje in natovarjanje so opravljali ročno in fizičnih naporov se ob tem ni manjkalo. Predvsem pa so sedanji prostori kljub nizki najemnini dragi, če upoštevamo dodatne prevoze ob kompletiranju pošiljk, prevoze na železnico, posebno čuvajsko službo in veliko oddaljenost med njimi.

Nove prostore bo najel IC in jih del

odstopil Široki potrošnji. Ta naj bi imela okrog 4000 kvadratnih metrov prostora. Ta kvadratura pa predstavlja mnogo več prostora kot prej, saj je višina novih skladišč 6 metrov, regali – po domače bi rekli police – pa so pripravljeni tako, da je vse blago enotno pakirano in zloženo na palete, kar omogoča hitro prekladanje z vilicarji.

V novem skladišču je tudi železniški tir, kar bo omogočalo nakladanje na vagone kar doma in pretežno poceni prevoz po železnici. Tudi nakladalna rampa bo olajšala delo skladiščnikom in pospešila nakladanje in raztovarjanje kamionov.

Selitev v Javna skladišča pa ima še nekaj prednosti. Tu je vsak čas velika izbira prevoznikov, odpade kurirska služba med Kranjem in Ljubljano, manjša poraba embalaže, sodobno skladiščenje v kovinske regale s paletnim sistemom bo omogočalo dobro izkoristiti prostor in pregled ter knjigovodstvo bo enostavnejše in cenejše. Predvsem pa bodo delavci imeli lažje delo, v menzi jim bodo do-

Gradbena dela v novem skladišču že zaključujejo.

Selitev proizvodnje

V letošnjem polletju so v TOZD KEKO preselili v nov proizvodni objekt v Žužemberku praktično vso proizvodnjo razen maloserijske, ki je še v starih prostorih. S tem so rešili problem dvojne lokacije proizvodnje in dosegli nemoten tehnološki proces.

Ob tem pa se srečujejo s trenutno nerešljivim problemom pomanjkanja sposobnih strokovnih kadrov, s katerimi bi lahko dosegli še bistveno boljše rezultate.

VBR

TOZD RADIJSKI SPREJEMNIKI

Kljub prizadevanjem slabo

V Sežani – Tovarni radijskih sprejemnikov so v prvem polletju skušali popraviti slab poslovni uspeh v lanskem letu, zato so delali zelo intenzivno – proizvodnja je bila na višini, kljub temu pa imajo ob koncu polletja negativen poslovni uspeh.

Res, da so že v programiranju računali z minimalnim ostanom dohodka, vendar jih je tako visoka izguba presenetila. Poleg tega je treba vedeti, da so proizvodni načrt dosegli z 89 odstotki, z dodatnim programom pa celo presegli programirano vrednost proizvodnje. Že med letom so namreč dobili v delo nov artikel, za katerega se je že prej dogovarjala Iskra s poljsko firmo Unitra. Posel je dobro stekel, žal prepozno – šele koncem junija in zamujenega ni bilo mogoče nadoknaditi.

V posebnem poročilu ob zaključku prvega polletja ugotavljajo, kje so vzroki negativne bilance. Repromaterial se jim je podražil preko pričakovanih za 5,9 milijona, neproizvodne storitve so se podražile za 3,1 milijona preko načrtovanj in proizvodne storitve so bile dražje za 930 tisoč od predvidevanj. Preko dva milijona pa je bilo takojmenovanih izdatkov za odpise terjatev starejših od 15 dni. Ob vsem tem se ne smemo čuditi, da je izgube za 8 milijonov tristo tisoč.

V istem poročilu so že nakazane rešitve in normalizacija poslovanja že v letošnjem letu. Kot prvo nalogo so zadali strokovnim službam TOZD in DO najlažje izvedljivo akcijo izterjave terjatev starejših od petnajst dni. Druga naloga pa je skrb za racionalizacijo nabave repromateriala. Hitra rast cen na tem področju zahteva nenehno spremljanje tržišča in iskanje najcenejših dobaviteljev. Predlagajo celo združevanje nabavne funkcije še pred sklepanjem pogodb za leto 1978 za vse TOZD. Osebnih dohodki se letos še niso dvignili in morajo ostati na isti ravni do konca leta. Tudi izmet bodo zmanjšali. Sicer je že zdaj zelo nizek – 1,2 odstotka, doseči pa morajo le 0,8 procenta.

Sledijo pa še nesanacijske – aktivne naloge. Tako povečanje proizvodnje v ojačevalnih napravah, ki ima preveč ponudb in to po ugodnih pogojih in bodo zato uvedli drugo izmeno za to dejavnost. Kadre imajo, saj so jih lani izšolali na lastni elektromehanski šoli.

Poleg vsega tega pa so družbenopolitične organizacije sprejele interni program izboljšav. Tako povečanje delovne discipline, odgovornejši odnos do delovnih nalog in povečanje produktivnosti. Vse te naloge niso lahke, vendar nujnost ukrepov in dobra volja kolektiva kaže, da bo do konca leta dosežen cilj, ki so si ga zadali.

FY

stopni topli obroki in ambulanta je v skladiščih. Najvažnejša pa je požarna varnost in seveda tudi čuvajska služba v okviru Javnih skladišč.

Tudi pomožni prostori bodo delavcem omogočili določen standard na delovnem mestu. Tako bodo na razpolago sodobne sanitarije, centralno ogrevanje ter zračni in svetli poslovni prostori.

Gradbena dela tečejo po predvidenem programu, delovodja mi je zagotovil, da so celo korak pred roki. Tako bodo gradbena in montažna dela končana do septembra in bo možno preseliti vso robo pred zimo, najpozneje pa do novega leta.

K. F.

Polletno poslovanje TOZD Feriti

V Feritih so v letošnjem I. polletju realizirali za 3,2 milijarde S din vredno proizvodnjo. Plan za I. 1977 predvideva realizacijo v vrednosti 5,55 milijard S din. Polletna realizacija pomeni glede na enako obdobje v lanskem letu 70 % porasta po vrednosti. Prodaja na domačem trgu se je močno zvečala – kar 100 % glede na lansko prvo polletje in znaša 2,7 milijarde v primeru z 1,3 milijarde v I. 1976. To velja pripisati predvsem oživitvi domačega trga na področju široke potrošnje ter uvedbe novih izdelkov, predvsem profesionalnih, v redno proizvodnjo. Nekaj teh je plod rekonstrukcij proizvodne opreme, drugo pa so novi proizvodi (segmenti za elektromotorje, ki jih je razvojni oddelk TOZD osvojil skupaj z oddelkom za keramiko na Inštitutu Jožefa Stefana, anizotropni feritni magneti ter usmerjeni feritni magneti). Sem spadajo še izdelki profesionalne tehnike – razni transformatorji in dušilke na feritnih

lončkih za telefonijo.

Položaj izvoza je dokaj slabši in je ob polletju enak lanskemu. (TOZD izvažajo v glavnem v Italijo, Veliko Britanijo in ZRN). To je za skoraj polovico pod načrtovanim porastom, kar gre predvsem na račun zmanjšanja izvoza v Veliko Britanijo ter še neuresničenih pričakovanj v ZRN.

Eden glavnih problemov v poslovanju Feritov v I. polletju so bili visoki stroški. Ti so v precejšnji meri pogojeni z rekonstrukcijo (visoke obresti za dolgoročne in kratkoročne kredite), poleg tega pa še s podražitvijo materiala in zvišanjem življenjskih stroškov ter OD.

Ostanek dohodka je glede na plan sicer presežen, a kljub dobrim proizvodnim in prodajnim rezultatom znaša le 158 mio S din, kar komaj zadošča za kritje vseh družbenih obveznosti, določenih z zakoni in samoupravnimi sporazumi.

VBR

Zakaj porast bolezni?

Nekateri podatki o gibanju bolezni in nadur v DO IEZE vzbujajo pozornost – Za ljubljanski del DO naj bi bila urejena enotna zdravstvena služba – Poseben poudarek preventivi

Da je bolje preprečevati kot zdraviti, je že stara resnica. To velja tudi za posamezna delovna okolja, kjer pristojne službe redno spremljajo izkoriščanje delovnega časa, produktivnost, opravljene nadure in bolezenske izostanke.

Poročilo o poslovanju DO Industrije elementov za elektroniko v letošnjem prvem polletju med drugim vključuje nekatere tovrstne podatke, ki vzbujajo pozornost pa tudi določene zaključke. Število opravljenih nadur in bolezenskih izostankov je po nekaterih TOZD precejšnje. V TOZD Polprevodniki v Trbovljah je 11,6 % bolezenskih izostankov od razpoložljivega delovnega časa, v TOZD Tehnična keramika v Vižmarjih 13,8, v TOZD Upori v Šentjerneju pa samo 5,5 %. Od navedenih ima le TOZD Upori ustrezno urejeno lastno ambulanto z zdravnikom in medicinsko sestro. Nedvomno so to podatki, ki

sili k razmišljanju. Pa tudi k nekaterim zaključkom:

- predvsem naj bi vsaka TOZD posebej pozorno pregledala in analizirala podatke o izostankih z dela, zlasti boleznine
- na osnovi ugotovitev naj ustrezno ukrepa ter organizira preventivno in kurativno zdravstveno varstvo zaposlenih v dogovoru z regionalno zdravstveno skupnostjo.

Že dosedaj podatki po posameznih TOZD dokazujejo, da bo treba čimprej poskrbeti za odpravljanje vzrokov visokega števila bolezni, pri čemer bi bila z DO in TOZD povezana zdravstvena služba lahko veliko bolj učinkovita kot doslej. Predvsem bi bili tako tudi bolniki deležni bolj sistematične skrbi in nege. Vsi naštetni ukrepi naj bi tako pripomogli k urejenemu in smotrному zdravstvenemu varstvu članov kolektiva DO IEZE.

VBR

INDUSTRIJA AVTOELEKTRIČNIH IZDELKOV

Deževni piknik

V soboto, 21. avgusta, je imela šempeterska Avtoelektrika tradicionalni piknik na Čepovanu. Kljub dobri organizaciji – saj so mislili na vse – od ozvočenja do razsvetljave, jedi na žaru, začasnih bifejev in lesenih klopi na pobočju – pa dežja vseeno niso mogli odpovedati.

Iskraši, ki so prihajali v večini s svojimi avtomobili, delno pa tudi z avtobusi, so vseskozi pričakovali in goreče upali, da se bodo oblaki dvignili, saj je sem pa tja res posijalo sonce skozi težko sivo kopreno. Želje se jim niso uresničile tako, da s „piknikova-

Sodelovala je tudi godba na pihala.

Tako se je peklo, peklo, peklo...

„Gasilski“ kuhar in kuharica z „menujem“ na pladnju.

njem“ na prostem ni bilo nič. Majhna gostilna, ki je bila odprta prav za to priložnost, pa ni mogla zadostiti navalu vseh delavcev Avtoelektrike, zato so organizatorji poiskali večji pokrit prostor, kjer se je praznovanje nadaljevalo.

Vzdušja pa, čeprav z izdatno pomočjo različne „tekoče hrane“, to skorajda ni več dvignilo na pravo raven. Iskraši so se razživel ob nagradni prireditvi z nekaj lepimi nagradami, ob tej priložnosti pa so predstavniki JLA izročili priznanje Avtoelektriki za uspešno sodelovanje.

S. Fleischman

PREDLOG SPREMENB IN DOPOLNITEV SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O OSNOVAH IN MERILIH ZA RAZPOREJANJE DOHODKA IN DELITEV SREDSTEV ZA OD DELAVCEV KOVINSKE IN ELEKTROINDUSTRIJE TER PROIZVODNE OBRTI SR SLOVENIJE

(DOPOLNITEV GLEDE NA SINDIKALNO LISTO 1977)

1. Osnove za oblikovanje sistema delitve sredstev za OD po delu in rezultatih dela

19. člen se naj v celoti spremeni in na novo glasi:

Delavci pridobivajo osebne dohodke na osnovi delovnega prispevka, ki so ga dali s svojim tekočim delom in z gospodarskim ter upravljanjem z družbenimi proizvodnimi sredstvi kot minulim delom k dohodku temeljne in druge organizacije združenega dela oz. delovne skupnosti in k celotnemu družbenemu dohodku. Minulo delo delavcev so sredstva za proizvodnjo, izraža pa se v ustvarjenem dohodku kot rezultat poslovanja, investiranja (vlaganja) v osnovna in obratna sredstva, prihrankov pri materialnih oziroma poslovnih stroških, boljšega izkoriščanja obstoječih zmogljivosti uspešne organizacije dela in tehnologije, naložb v družbenih dejavnostih, uspešnosti in združevanju dela in sredstev, pa tudi kot rezultat drugih samoupravnih in družbeno-ekonomskih odnosov. Ugotavljanje in delitev osebnih dohodkov iz minulega dela je torej sestavni del ugotavljanja celotne delovne uspešnosti in s tem sestavni del sredstev za osebne dohodke, oblikovanih po merilih samoupravnih sporazumov v ustvarjenem dohodku.

Osnove za oblikovanje sistema delitve sredstev za osebne dohodke po delu in rezultatih dela, ki so sestavni del celovitega sistema pridobivanja in razporejanja dohodka so predvsem:

- Planiranje dela: letni program dela je osnova za opredelitev delovnih zadolžitve delavca ali skupine delavcev za krajše časovno obdobje; razporeditev nalog in sprejetih odgovornosti med delavci temelji na sistemizaciji delovnih mest; sistemizacija delovnih mest mora biti vsklajena z letnim programom dela.
- Spremljanje dela: spremljati je treba izpolnjevanje delovnih zadolžitve glede na kakovost, količino in gospodarnost dela po enakih osnovah oziroma standardih, kot so planirani.
- Metodologija merjenja oziroma ocenjevanja in postopek ugotavljanja delovne in poslovne uspešnosti; kriterijev kvalitete, gospodarnosti in količine dela ni mogoče uporabiti, ne da bi vnaprej določili metode merjenja oziroma ocenjevanja in postopke njihovega ugotavljanja; organizacija spremljanja mora biti takšna, da omogoča merjenje prispevka delavca k delovnemu rezultatu.
- Ugotavljanje prispevka delavca k delovnemu rezultatu: za ugotavljanje prispevka delavca k delovnemu rezultatu je treba vnaprej določiti kriterije in merila vrednotenja delovne uspešnosti; kriteriji morajo biti prilagojeni značilnostim in pomembnosti delovnih opravil posameznega delavca, s katerimi lahko delavec na svojem delovnem mestu neposredno vpliva na delovni rezultat; to so predvsem kriteriji za merjenje kvalitete, količine in gospodarnosti dela.

Prispevek delavcev k dohodku na osnovi tekočega dela se meri s kazalci fizične in vrednostne produktivnosti kot denimo, čas potreben za izdelavo tipičnih proizvodov oziroma za opravljanje tipičnih storitev dejavnosti, realizirana proizvodnja ali promet po stalnih cenah na delavca, celotni prihodek na delavca, dohodek na zaposlenega ali na enoto pogojnega ali enostavnega dela v dejavnosti in z drugimi kazalci za merjenje produktivnosti tekočega dela.

Prispevek delavcev k dohodku na osnovi gospodarnosti s proizvodnimi sredstvi kot z družbenim minulim delom se meri s kazalci ekonomičnosti, ki so vezani na gospodarjenje s predmeti dela (surovine, energija, polproizvodi itd.) in delovnimi sredstvi (izkoristek instaliranih zmogljivosti, stroški investicijskega vzdrževanja, število remontov itd.).

Prispevek delavcev k dohodku na osnovi upravljanja s proizvodnimi sredstvi kot družbenim minulim delom pa se meri predvsem s kazalci rentabilnosti in akumulativnosti, kot denimo poslovni sklad, akumulacija, dohodek in družbeni proizvod na uporabljen poslovna sredstva, doseženi finančni učinek investiranja v primerjavi s pričakovanim rezultatom in podobno.

Za merjenje oziroma ocenjevanje delavčevega konkretnega delovnega prispevka delavci temeljne organizacije združenega dela v svojih samoupravnih splošnih aktih določijo ustrezna merila kot na primer: Za tekoče delo:

- merila kvalitete dela, ki se pri pretežno programiranem delu kaže v količini izmeta, številu reklamacij, izpolnjevanju rokov izdelave itd.; pri ustvarjalnem delu pa pri uporabi in učinku znanstvenih ter tehničnih dosežkov, samostojnosti pri delu, izvirnosti predlogov, izpolnjevanju časovnih rokov itd.;
- merila količine dela, ki se kaže v obsegu opravljenega dela glede na dogovorjene normative in intenzivnost dela ter
- druga merila, s katerimi merimo posreden delavčev vpliv na količino in kvaliteto dela, kot na primer odnos do sodelavcev, opravljanje dela v skladu z zahtevano odgovornostjo in podobno.

Za minulo delo:

- merila gospodarnosti in upravljanja s proizvodnimi sredstvi, s katerimi merimo porabo materiala in energije na de-

lavčevem delovnem mestu, izkoristek delovnih sredstev, s katerimi dela, izkoristek njegovega delovnega časa, učinek njegove racionalizatorske in inventivne dejavnosti, vpliv na odločanje o uporabi proizvodnih sredstev in usmerjanje poslovne politike organizacije združenega dela;

- merila, ki kažejo delavčev neporeden prispevek k povečanju materialne osnove združenega dela in sredstev družbene reprodukcije npr. njegova delovna doba in evidentirani obseg sredstev, ki jih je v preteklosti vložil v ta namen iz svoje osebne in skupne porabe.

V skladu z navedenimi načeli bodo s tem sporazumom določena natančnejša merila za delitev osebnih dohodkov po delu in rezultatih dela.

2. Spodbujanje in organiziranje inovacijske dejavnosti v organizacijah združenega dela

Delno se naj spremeni 38. člen in na novo glasi:

- „Udeleženske sporazuma morajo organizirano pospeševati inovacijsko dejavnost svojih delavcev kot osnovo stalnega družbenega in lastnega tehnološkega in poslovnega napredka. V ta namen morajo udeleženske v svojih internih aktih konkretizirati osnove, merila in postopke za nagrajevanje inovacij, tehničnih izboljšav in koristnih predlogov, pri čemer naj:
 - določijo, kateri samoupravni organi oblikujejo politiko inventivne dejavnosti in skrbijo za njeno izvajanje;
 - določijo naloge poslovnih organov in strokovnih služb na področju inventivne dejavnosti;
 - določijo taka merila za nagrajevanje izumov, tehničnih izboljšav, koristnih predlogov in umestnih opozoril, da bodo nagrade spodbudne in odvisne od doseženih materialnih oz. nematerialnih koristi za organizacijo združenega dela; v sistem nagrajevanja je treba zajeti poleg avtorjev tudi vse druge delavce, ki sodelujejo pri uresničevanju inventivnega predloga;
 - v vsakoletnih gospodarskih načrtih predvidijo sredstva za financiranje inovacij;
 - vedejo poleg odškodnin oz. nagrad različne oblike moralnih priznanj; posebno uspešnim avtorjem pa naj udeleženske nudijo še druge ugodnosti (izredni plačani dopust, podelitev štipendije, izpopolnjevanje v stroki itd.);
 - določijo evidentiranje vseh vrst stroškov in ekonomskih učinkov inventivne dejavnosti ter spremljanje njihovih praktičnih učinkov;
 - določijo postopek in način evidentiranja, obravnavanja in uveljavljanja inventivnih predlogov;
 - spodbujajo interes pri delavcih za inventivno dejavnost preko internih glasil in drugih oblik javnega obveščanja.“

3. Najnižji osebni dohodek

Delno se naj spremeni 12. člen in na novo glasi:

„Najnižji OD je ekonomska kategorija. Najnižji OD delavca, ki opravlja najenostavnejša dela v normalnih delovnih razmerah ter dosega normalni delovni uspeh, znaša najmanj 60 % povprečnega osebnega dohodka na zaposlenega v gospodarstvu v SR Sloveniji v preteklem koledarskem letu, kot ga ugotovi in objavi Zavod za statistiko SRS v Uradnem listu SRS.“

Najnižji OD se izplačuje delavcu za doseženi normalni delovni uspeh (povprečni učinek delavcev), če je udeleženka dosegla normalni (planirani) poslovni uspeh, kot je opredeljen s tem sporazumom. Vsaka udeleženka je dolžna v skladu s tem sporazumom predvideti v svojem letnem planu svoj normalni poslovni uspeh in ob tem določiti najnižji OD, ki pri normalnem poslovnem uspehu in doseženem normalnem delovnem uspehu ne more biti nižji, kot je določeno v prvem odstavku tega člena.

V tako oblikovano višino najnižjega OD niso všteti dodatki za: nadurno delo, nočno delo, delo na nedeljo, delo na dan zveznega in republiškega praznika, delovno dobo ter dodatki za nadpovprečne, težje delovne razmere, opredeljeni v 15. členu tega sporazuma, deljen delovni čas in dodatek za omejevanje fluktuacije.

Najnižji OD, določen v tem členu, ne pomeni zajamčenega OD v smislu zakona o združenem delu.

Če delavec dosega normalni individualni delovni učinek, udeleženka pa ne dosega planiranega poslovnega uspeha, vendar še ne posluje z izgubo, ima delavec pravico do zajamčenega OD.

60 % povprečnega OD na zaposlenega v gospodarstvu v SR Sloveniji v preteklem letu je tudi izhodišče za vrednotenje rezultatov najbolj enostavnega dela za najmanj zahtevno tipično delovno mesto z indekso vrednostjo 1,00.“

4. Indeksna razmerja

Izza 17. člena se naj doda nov 17. a člen, ki glasi:

„Udeleženske vsklajujejo indeksna razmerja na osnovi doseženih poslovnih rezultatov in v skladu z dogovorjeno višino sredstev za osebne dohodke po 6. členu tega sporazuma. Udeleženske naj izdelajo ustrezne načrte za uresničevanje indeksnih razmerij ter za postopno odpravljanje neskladij med zatečenimi razmerji. Za vsklajevanje indeksnih razmerij ne veljajo določbe 69. člena tega sporazuma.“

5. Najvišji osebni dohodek

18. člen se v celoti nadomesti s tekstom iz sindikalne liste in na novo glasi:

„Najvišji osebni dohodki morajo biti tako kot drugi osebni dohodki odvisni od individualnih uspehov delavcev glede na izpolnjevanja nalog na sistemiziranem delovnem mestu ter od uspešnosti delovanja temeljne in druge organizacije združenega dela oziroma delovne skupnosti.“

V območnem družbenem dogovoru o razporejanju dohodka se udeleženci dogovorijo o enotnih kazalcih, po katerih bodo periodično obravnavali izplačila najvišjih osebnih dohodkov. Pri tem ocenjevanju upoštevajo podatke službe družbenega knjigovodstva o izplačanih najvišjih osebnih dohodkih in po potrebi ukrepajo za odpravo neskladij in nezakonitih pojavov v njihovem gibanju.

Opomba: Po mnenju Komisije za presojo in RO ZSS naj se iz sporazumov črta vse formule za določanje najvišjih OD, kajti najvišji OD naj bodo odvisni od individualnega uspeha tako kot osebni dohodki na sploh. Kot primerjalni podatek pa se lahko še vedno uporablja formula.

6. Zajamčeni osebni dohodek

Izza 19. člena se naj doda nov 19. a člen, ki glasi:

„Vsakemu delavcu je iz dela zajamčen najmanj tolikšen osebni dohodek, da mu zagotavlja materialno in socialno varnost. Delavci temeljne organizacije združenega dela določijo v svojem samoupravnem splošnem aktu višino zajamčenega OD, ki mora biti v skladu s samoupravnim sporazumom, ki so ga sklenili z delavci v drugih TOZD in je lahko večji od zajamčenega OD, določenega z družbenim dogovorom in zakonom. Višina zajamčenega OD znaša najmanj 55 % povprečnega OD na zaposlenega v gospodarstvu SR Slovenije za preteklo leto.“

7. Osebni dohodki pripravnikov

Na koncu 20. člena se naj doda nov stavek, ki glasi:

„Osnovne organizacije sindikata udeleženki si naj prizadevajo, da bo uvajanje pripravnikov na delo potekalo skladno z določili zakona.“

8. Nadomestilo osebnega dohodka za čas bolezni

Ne predlagamo sprememb, ker je to določilo že vsklajeno s sindikalno listo.

9. Nadomestilo OD za delo v času udeležbe na mladinskih delovnih akcijah

Člen 29 a ostane sicer nespremenjen s tem, da se na koncu doda:

„Osnova za izračun nadomestila je enaka kot pri izračunu za redni letni dopust.“

10.

V 28. členu ni sprememb!

11. Nadurno delo in dežurstvo

V 22. členu ni sprememb!

12. Nočno delo

V 23. členu se naj: — 30 % zviša na 35 %.

13. Delo v nedeljo

V 24. členu ni sprememb!

14. Delo na dan zveznih in republiških praznikov

V 25. členu ni sprememb!

15. Deljen delovni čas

Ne predlagamo sprememb.

16. Dodatek za omejevanje fluktuacije

Spremeni se naj 29. člen in na novo glasi:

„Udeleženske sporazuma, ki zaradi prekomerne fluktuacije delavcev uvajajo posebno stimulacijo stalnosti, lahko to določijo v svojem samoupravnem sporazumu o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, vendar ta dodatek ne more presegati 5 % obračunske osnove osebnega dohodka delavca za redni delovni čas. Če udeleženka uvede v svojem samoupravnem sporazumu ta dodatek mora obenem določiti, v katerih primerih, za katera delovna mesta oziroma poklice in v kolikšnem odstotku ali znesku gre delavcu ta dodatek.“

17. Dnevnice za službena potovanja v državi ter stroški prenočevanja

30. člen se naj delno spremeni in na novo glasi:

„Dnevnice so za vse delavce enake. Dnevnice znašajo:

- za čas odsotnosti od 8 do 12 ur največ 110,00 din,
- za čas odsotnosti nad 12 ur največ 170,00 din.

Stroški prenočevanja na podlagi računa se krijejo največ do 195,00 din. V primeru, da delavec za prenočevanje ne predloži računa, mu gre za prenočevanje največ 85,00 din za noč.

Udeleženske sporazuma lahko določijo tudi znižano dnevno, ki znaša za čas odsotnosti od 6 do 8 ur največ 55,00 din. Do tako znižane dnevnice so upravičeni delavci, ki nastopijo službeno potovanje vsaj dve uri pred pričetkom svojega rednega delovnega časa ali pa ga končajo vsaj dve uri po preteku svojega rednega delovnega časa.

Dnevnice in stroški prenočevanja gredo pod enakimi pogoji tudi učencem poklicnih šol ter študentom in učencem na praksi.“

18. Dnevnice za službena potovanja v tujino

Ne predlagamo sprememb.

19. Kilometrina

Ne predlagamo sprememb.

20. Terenski dodatek

Spremeni se naj 33. člen in na novo glasi: „Terenski dodatek je povračilo za povečane materialne stroške, ki jih ima delavec zaradi dela na terenu. Tak pogoj je izpolnjen, če delavec dela zunaj kraja sedeža organizacije združenega dela in zunaj svojega stalnega ali začasnega bivališča.“

Terenski dodatek je pod enakimi pogoji enak za vse delavce. Terenski dodatek gre delavcu od prvega dneva dela na terenu, če je tako delo daljše od enega dne.

Do terenskega dodatka so pod enakimi pogoji upravičeni tudi učenci poklicnih šol ter študenti in učenci na praksi.

Terenski dodatek znaša največ 80,00 din na dan.

Do terenskega dodatka je delavec upravičen v primeru, ko sta organizirana prehrana in prenočišče na terenu, sicer ima delavec pravico do povračila stroškov po 30. členu tega sporazuma.

Terenski dodatek in povračilo stroškov po 30. členu tega sporazuma se med seboj izključujeta.“

Podrobnejše pogoje za pridobitev pravice do terenskega dodatka ter opredelitev pojma začasnega bivališča in njegovo višino določijo udeleženci v svojih samoupravnih splošnih aktih v skladu z določili samoupravnega sporazuma dejavnosti.“

21. Nadomestilo za ločeno življenje

V 34. členu se naj spremeni znesek od „1.250,00 din“ na „1.425,00“.

22. Povračilo stroškov za prihod na delo in odhod z dela

Na koncu drugega odstavka 35. člena se še doda:

„Ti stroški se povrnejo za prevoz od stalnega ali začasnega bivališča do kraja delovnega mesta.“

23. Povračilo selitvenih stroškov

Ne predlagamo sprememb.

24. Regres za prehrano

V 37. členu se naj spremeni znesek od „250,00“ na „285,00 din“ in besedilo tretjega odstavka, ki naj na novo glasi:

„Soglasje za regresiranje prehrane v obliki vrednostnih bonov daje za določen čas občinski svet Zveze sindikatov Slovenije, upoštevaje dogovorjene kriterije.“ Na koncu tega člena se doda stavek: „Udeleženske lahko določijo v svojih internih aktih v kolikšni višini bodo regresirale prehrano med delom delavcem, ki delajo skrajšani delovni čas.“

25. Izplačilo po pogodbah o delu

Ne predlagamo sprememb.

26. Nagrade učencem z učno pogodbo

Spremeni se naj dosednji naslov: „Nagrade učencem poklicnih šol in učencem z učno pogodbo“ ter na novo glasi: „Nagrade učencem z učno pogodbo“.

V 42. členu se naj delno spremenita prva stavka, ki naj na novo glasila:

„Nagrade učencem z učno pogodbo pripadajo vse leto, torej tudi v času počitnic in v času odsotnosti zaradi bolezni.“

Nagrade znašajo najmanj:

- v prvem letniku 820,00 din netto
- v drugem letniku 960,00 din netto
- v tretjem letniku 1.140,00 din netto.“

V 42. členu se naj črta tudi zadnji stavek.

27. Nagrade študentom in učencem na praksi

V 41. členu se naj spremeni znesek od „720,00 din“ na „820,00 din“.

28. Namenska sredstva za stanovanjsko gradnjo

Spremeni se naj 43. člen in na novo glasi:

„V samoupravnem sporazumu o združevanju sredstev za stanovanjsko gradnjo se udeleženske dogovorijo o namenskem znesku, ki znaša 6 % od bruto osebnih dohodkov. V tem znesku so skladno z družbenim dogovorom o nalogah pri samoupravnem sporazumevanju in združevanju sredstev za gradnjo domov za učence in študente v obdobju 1976-1980 zajeta tudi sredstva za gradnjo dijaških in študentskih domov.“

V posebej upravičenih primerih je lahko namenski znesek za stanovanjsko gradnjo tudi višji.“

29. Izobraževanje

Ne predlagamo sprememb.

ISKRA
Industrija za telekomunikacije
elektroniko in elektromehaniko
Kranj, o. sol. o.

PONOVO OBJAVLJA

V TOZD MERILNE NAPRAVE
prosto delovno mesto

1. STROKOVNI SODELAVEC

za vzdrževanje osciloskopov „Tektronix“ in druge elektronske opreme

IN OBJAVLJA

prosto delovno mesto

2. VODJA TEHNIČNEGA ODSEKA

POGOJI POD TČ. 1: Dipl. ing. elektrotehnike, smer šibki tok, 4 leta prakse z analogno in digitalno tehniko, znanje angleškega jezika;
POGOJI POD TČ. 2: Srednja tehnična šola, 8 let praktičnih izkušenj pri urejanju tehnične dokumentacije in poznavanja standardov.

Pismene prijave pošljite v roku 15 dni na naslov:

ISKRA — ELEKTROMECHANIKA KRANJ, Kadrovsko področje, 64000 KRANJ, Savska loka 4.

30. Oblikovanje družbeno dogovorjenega dela sredstev sklada skupne porabe

Na koncu 45. člena se naj doda novo besedilo, ki glasi:

„Udeleženske sporazuma, ki dosegajo minimalni poslovni uspeh, kot je opredeljen s tem sporazumom, oblikujejo sredstva družbeno dogovorjenega dela sklada skupne porabe največ v višini 50 % povprečnega mesečnega (bruto) OD na zaposlenega v SR Sloveniji za preteklo leto. S tako oblikovanimi sredstvi se naj zagotovi zlasti regres za letni dopust in nagrade za delo ob upokojitvi.“

V skladu z načeli vzajemnosti in solidarnosti lahko udeleženske v svojih samoupravnih sporazumih konkretizirajo pogoje za oblikovanje posebnih solidarnostnih sredstev, iz katerih bodo krile regres za letni dopust in nagrade za delo ob upokojitvi v določenem znesku, ki ne more biti nižji od najnižjega zneska, določenega s 46. oz. 48. členom tega sporazuma.“

31. Regres za letni dopust

Spremeni se naj 46. člen in na novo glasi:

„Sredstva regresa za letni dopust so namenjena nadomestilu dela stroškov letnega oddiha predvsem tistim delavcem, ki sami brez solidarnostno združenih sredstev ne morejo kriti teh stroškov, pa tudi za skupna vlaganja v razširitev počitniških zmogljivosti.“

Sredstva regresa se oblikujejo v višini najmanj 1.100,00 din in največ 1.400,00 din na delavca, vstevši učence poklicnih šol.

Tak oblikovana sredstva se povečajo za morebitne obvezne dajatve.

Udeleženske določijo osnove in merila za delitev regresa v svojih samoupravnih splošnih aktih. V samoupravnih splošnih aktih delavci določijo, kolikšen del sredstev regresa združujejo in namenjajo za povečevanje možnosti za aktivno izrabo letnega dopusta ter konkretna merila in osnove za delitev sredstev regresa, upoštevaje ekonomsko-socialne, delovne in zdravstvene razmere delavcev (višino osebnega dohodka oziroma dohodka na družinskega člana, samohranilci, težje delovne razmere, delo na zdravju škodljivih delovnih mestih, zdravstveno stanje itd.).

V teh aktih delavci lahko določijo tudi višino osebnega dohodka oziroma dohodka na družinskega člana, nad katero delavcem glede na njihovo ekonomsko stanje ne pripada regres za letni odhiti.

Regres za letni odhiti ni mogoče deliti vsem delavcem v enakem znesku.

Delavec je upravičen do regresa za letni odhiti potem, ko pridobi pravico do izrabe letnega dopusta in to v tisti organizaciji združenega dela oziroma delovni skupnosti, v kateri izrabi letni dopust.

Regres za letni odhiti gre tudi učencem poklicnih šol.

V oblikovanih sredstvih regresa za letni dopust je všteto tudi regresiranje oskrbnega dne.

32. Preventivno zdravstveno varstvo

Izza 46. člena se naj doda nov 46. a člen, ki naj glasi:

Osnovne organizacije sindikata se morajo zavzemati za ustrezno izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva delavcev, tako, da omogočajo redne obdobje preventivne zdravstvene preglede.

Obseg, organizacijo, izvedbo in financiranje zdravstvenega varstva delavcev naj udeleženci poleg že z zakonom določenih pregledov, konkretizirajo v svojih samoupravnih splošnih aktih. Pri tem je treba upoštevati zdravstveno stanje delavcev, zdravju škodljive težje delovne razmere itd.

To veselo popoldne, ali piknik kranjskih orodjarjev

Poletje se je že prevesilo in čas dopustov nam kar dobro prazni žepe. Zato je prav, da osnovne organizacije sindikata po TOZD na cenen način poskrbijo za zabavo in razvedrilo svojih članov. Dandanašnji je delavec še kako potreben sprostitve po delu. To je že večkrat pokazal tudi piknik, ki ga tradicionalno pripravlja odbor sindikata kranjske Orodjarne.

Udeležba na letošnjem pikniku je bila kljub slabemu vremenu nad pričakovanji. Udeležila se ga je kar dobra tretjina zaposlenih v tej TOZD, oziroma 122 ljudi. To pa je številka, ki prav gotovo nekaj pomeni, če k temu pripišemo, da je moral vsak udeleženec piknika ob prijavi iz svojega žepa prispevati 20 ND. Za tako zbrani denar in denar iz blagajne OO sindikata Orodjarne je dobil vsak udeleženec izdatno malico in obilno večerjo (pečenko in klobaso na žaru), da o vsem ostalem in o dobri kapljici sploh ne govorimo.

Piknik ni izgubil določenega rekreacijskega smisla. Poskrbeli smo za več različnih tekmovalj. Ker tokrat prireditelju ni uspelo iz Beograda izbežati nobenega zveznega nogometnega sodnika (Slovenci se na nogomet ne spoznamo?) — izgleda, da jih je lani preveč odšlo v dosluženi pokoj — je letos nogometno orodjarsko prvenstvo odpadlo. S tem smo pridobili dovolj časa, saj so ponovno prišle do izraza športne discipline naših dedov in babic.

Ta trditev drži, že če pregledamo discipline in navedemo „taglavne“:

- 1. Šparovec Viki, 2. Pristov Brane
- Ista disciplina za starejše mladince — do 50 let:
- 1. Taber Marjan, 2. Govekar Tone.
- Tek na 50 m za mlade po srcu, a po letih nad 50:

1. Vončina Franc, 2. Kavčič Tone. V tej disciplini je nastopil tudi nežni spol Orodjarne:

1. Malovrh M., 2. Grašič A., 3. Bajželj M. Druga disciplina, ki je bila na sporedu, je za orodjarje že poznano tekmovalje — tek v vrečah. Ta disciplina za nas ni noben problem, saj nam zadnja leta vse bolj vežejo, (pa ne samo noge...) pa moramo še vedno teči, oziroma vsaj skakati naprej v lepši jutri Orodjarne....

Letos so se proti cilju najbolje poganjali ročni orodjarji z Petrom Ropretom in Danjanom Hvalo na čelu. Ne daleč za njima pa je uspešno (kar je tudi v vsakdanji praksi zaželjeno) priskakal na cilj ing. Emil Sekne. To pa je vsekakor zavirljiv uspeh, če samo pomislimo, čez koliko zank je moral že zlesti v dopoldanski službi, kjer ravno rešuje problem nagrajevanja v Orodjarni. Med nami, njegovimi sodelavci, pa je ostalo samo vprašanje: „Pa ja ta naš Emil ne misli na odskok iz Orodjarne in mu je ta disciplina samo dober trening?“

Skakanje v vrečah ni povzročalo nobenih težav niti nežnemu spolu, kar pa še ni otipljiv dokaz, da tudi doma ne skačejo rade čez plot ali metlo. Suvanje 5 kg težkega kamna je prineslo naslednje rezultate: 1. Pristov Brane 12 m 72 cm, 2. Šparovec Viki 11 m 99 cm, 3. Ropret Peter 11 m 78 cm.

Poskrbljeno je bilo tudi za po srcu najmlajše udeležence piknika. Odvijalo se je namreč tudi tekmovalje v metu pikada. Zmagal je Hvala, za njim pa sta se uvrstila Bajči in Grmič.

Med in po tekmovalju pa so za zabavo skrbeli neznani talenti v igranju na harmoniko. Res lepo število muzikantarjev se je pomerilo med seboj. Od našega direktorja do najetega harmonikaša — vsi znajo „špilati“. Ni čudno, da jo potem tudi iz vseh zagat in zank, ki so nam nastajale v vsakdanjem življenju in delovnem mestu, tako lepo izplešemo... Noč je že krepko legla na Strupijevo jaso, ko smo zadovoljni zapuščali prireditveni prostor z željo, da se take prireditve še organizirajo, saj krepijo duha in telo. To je največ, kar si danes človek v tej skomercializirani družbi lahko zaželi, saj sta pehanje za denarjem in samovšečnost že skoraj uničila nekdanjo tako slovečo preprostost in družabnost slovenskega življa.

Franc Šenk

Pop-rock Šenčur 77

O akciji POP-ROCK FEST ŠENČUR 77, ki sta se je na pobudo znane šenčurskega ansambla Dar lotila DPD Svoboda in OO ZSMS Šenčur, smo že pisali. Naj na kratko ponovimo, da gre za veliko srečanje mladih pop in rock glasbenikov ter literatov, ki je pripravljeno za namen obuditi čimvečjo ustvarjalnost med mladimi, hkrati pa pritegniti k spremljanju teh dejavnosti tudi čim več občinstva. Prireditve, ki je hkrati tudi prispevek mladih slovenskih glasbenih ustvar-

jalcev: k letošnjemu praznovanju Titovih jubilejev, je zdaj pripravljena in dokončno oblikovana.

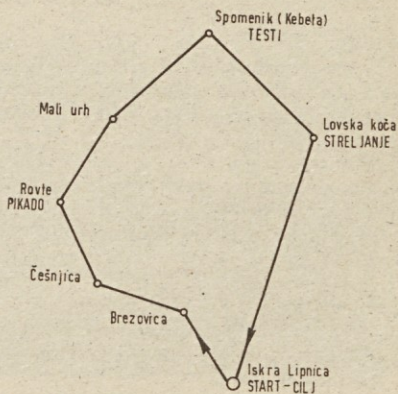
Ogledali si jo bomo v nedeljo, 28. 8. 1977, od 16. do 22. ure na prostoru nogometnega igrišča v Šenčurju pri Kranju. V primeru slabega vremena pa v Kulturnem domu Šenčur.

Prireditve se bo pričela z govorom predstavnika OK ZSMS Kranj (duhovni pokrovitelj prireditve) in bo trajala kar šest ur. V glasbenem delu programa se bodo v dvajsetminutnih nastopih zvrstili naslednji ansambli in posamezniki: skupina ATMOSFERA (Šempeter pri Novi Gorici), GRUPA 78 (Trbovlje), ŽETEV (Celje), SEDMINA (Tržič), JABOLKO (Sežana), KVINTESENCA (Ljubljana), TURISTI (Kranj), TEMPO (Škofja Loka), HUDIČEVA BRV (Škofja Loka), FMP (Ljubljana) in DAR (Šenčur). Kot duet se bosta predstavila TALJUB IN ZORAN iz Kopra, od kantavtorjev pa bo nastopil JANI KOVAČIČ iz Ljubljane. Govori pa se še o nastopu nekaterih drugih skupin in posameznikov.

V literarnem delu prireditve pa se bodo predstavili avtorji, za katere lahko rečemo, da so smetana mladega literarnega vala, saj so skoraj vsi najboljši udeleženci znanih vsakoletnih srečanj pesnikov in pisateljev — začetnikov v Gradišču. V slovenskem tisku dostikrat naletimo na njihova literarna

Komisija za šport in rekreacijo pri KOOS SOZD ISKRA RAZPISUJE:

III. pohod prijateljstva Iskrašev

1. Pohod bo 17. septembra 1977 na območju Jelovice. Pričetek bo ob 9. uri, start in cilj bosta pred ISKRO Mehanizmi Lipnica.
2. Pohod bo posvečen partijskim jubilejem in Dražgoški bitki.
3. Na pohodu bodo nastopale moške in ženske ekipe: razred moški (štiričlanske ekipe), razred ženski (štiričlanske ekipe).
4. Start bo ob 9. uri. Pohod bo potekal po obronkih Jelovice. Tekmovalna proga bo dolga približno 12 km. Ekipe bodo med pohodom streljale z račno puško, pikado in reševale teste o Dražgoški bitki (Glej knjigo Dražgoška bitka). Pohod bo časovno omejen. Člani ekipe morajo priti skozi cilj istočasno.
5. Organizator bo priskrbel vse potrebno za tekmovalje.
6. Zmagovalna ekipa pri moških in ženskah bo tista, ki bo prejela najmanj kazenskih točk. Prve tri ekipe po razredih prejmejo plakete, vsi ostali pa spominsko značko.
7. Organizator si pridržuje pravico, da zaradi objektivnih razlogov spremeni kraj tekmovalja. O eventualni spremembi bo organizator vse nastopajoče pravočasno obvestil.
8. Člani kolektiva Mehanizmi Lipnica so počaščeni, da jim je zaupana organizacija pohoda prijateljstva Iskrašev, še posebej ker je to v času partijskih in Titovih jubilejev, zato pripravljajo za vse udeležence pohoda prijetno presenečenje.
9. Prijave za pohod sprejemajo športni referenti po delovnih organizacijah ali pa se ekipe lahko prijavijo direktno pri komisiji za šport in rekreacijo pri KOOS SOZD ISKRA, Ljubljana, Trg revolucije 3, telefon 324-765 do 10. septembra.
10. V prijavnici navedite samo število ekip. Prijavnico z imeni je treba oddati eno uro pred startom, kjer tekmovalci prejmejo startne številke. Pohod bo v vsakem vremenu.
11. Ker je pohod posvečen partijskim jubilejem in Dražgoški bitki, vabimo vse delavce osnovnih organizacij in vse družbene organizacije v SOZD ISKRA, dijake in študente, da se tega pohoda v čimvečjem številu udeležijo.

dela. Naše torej imena mladih pesnikov in pisateljev, ki jih bomo srečali v Šenčurju: BOGOMIR ŠEFIC (Ljubljana), JOŽI PETRIČ (Ljubljana), DAMJAN JENSTERLE (Zasip pri Bledu), GORAZD MAJARAN (Ljubljana), JADRAN JADRANSKY (Skopo pri Dutovljah), MARTIN KADIVEC (Kranj), MARJETA DAJČMAN (Novo mesto), HELENA GIACOMELLI (Domžale) — tu pa so še kar trije šenčurjani: FRANCI ERZIN, VILJEM KAVČNIK in JOŽEF SOBOCAN.

Toliko torej o nastopajočih. Zdaj pa pogledajmo, kdo so tisti, ki so prireditve podprli, oziroma se vključili vanjo. Akcijo informativno spremlja skoraj ves slovenski tisk in RTV Ljubljana, Radio Študent in Radio Tržič pa sta prireditve podprla z brezplačno propagando. Status festa bo vsem na-

stopajočim glasbenikom (prireditve ni tekmovalnega značaja) podelila revija STOP. Posebna priznanja je pripravila revija ANTENA, knjižne nagrade bo prispevala Založba „LIPA“ Koper, medtem ko sta akcijo finančno podprla Produkcija kaset in plošč RTV Ljubljana in Državna založba Slovenije.

V nedeljo bo torej v Šenčurju obilo glasbe in literarnih užitkov, vse pa bo nekoliko obarvano tudi s pikniškim vzdušjem, saj bodo šenčurski mladinci poskrbeli za prodajo jedil na žaru in (brezalkoholne) osvežitve — tako da ob lepem vremenu tudi obisk prijateljev vsega naštetega ne bo izostal.

Miro Erzin

ZAHVALA

Ob boleči izgubi najine mame

FRANČIŠKE PODJED

Se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem ISKRE v TOZD ATC in Števci — linija napetostnih tuljav, za podarjeni venec, denarno pomoč in spremstvo na njeni zadnji poti

žalujoča sin Miha Podjed in hčerka Francka Globočnik

ZAHVALA

Ob prerani izgubi moje drage mame

FRANCKE CIGALE

Se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem na liniji releja v tovarni TEA za izraze sožalja, darovani venec, denarno pomoč in spremstvo na njeni zadnji poti

hčerka Milena Dolenc

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra, industrije za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente, Kranj — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Bogo Mohor, odgovorni urednik: Dušan Željznov — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov: Ljubljana, Prešernova 27, telefon 24-905, int. 48 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

ISKRA

Številka 34 — 27. avgust 1977

7

Skraini čas, da dobim kaj za pod zob!

Prebrali smo za vas

Pavle Zidar sodi zagotovo med najplodnejše sodobne slovenske pisatelje, saj smo pravkar prejeli že njegovo šestinideseto delo, roman Črn trn, ki ga je izdala založba Lipa v Kopru.

Tudi to pot obravnava Zidar, kot v večini svojih del, moralne in psihološke dileme sodobnega slovenskega človeka, ki jih upodablja na njegov, že specifičen, prav zidarjevski način, kateremu prilagaja tudi svoj, sorazmerno sočen, bogat in metaforičen jezik.

V ospredju romana Črn trn je zdomski problem, problem primorskega slovenskega dekleta Blanke, ki sta jo klic tužine in tiska v domovini poglajala v daljno Avstralijo. Vzporedno z njeno zgodbo pa v romanu teče tudi zgodba o umetniku Barnabi, ki se usodno prepleta v ljubezenskem smislu z Blankino zgodbo, hkrati pa simbolizira problem umetnika in njegove usodne povezanosti z rodinimi tlemi, ki jih ne more in ne sme zapustiti, pa čeprav to spoznanje terja najvišjo ceno: odpoved ljubezni in umetnikovo smrt.

Že večkrat je bilo opozorjeno na dejstvo, da Zidar v bistvu rad uporablja parabole, da njegov stil pogosto spominja na sveto pismo v literarnem smislu te besede, pa tudi vsebinsko zelo rad moralizira in skuša najti stike in vključevanje v naš, čedalje bolj odtujeni svet. Zato je zdomstvo zanj več kot samo ekonomska emigracija, je odtujitev slovenskega človeka v polnem smislu te besede, ta odtujitev pa je še zlasti za rahločutnega in občutljivega slovenskega človeka iz male dežele še v toliko bolj tragična in pošastna.

Zato ni nič čudnega, če je v podtekstu nenehno prisoten ta naš mali, lepi slovenski svet, ki ga nosijo Slovenci s seboj na vseh poldnevnikih sveta, spremlja jih celo v sanjah in nanj mislijo ter so z njimi povezani, pa če so na tisoče milj daleč proč od njega.

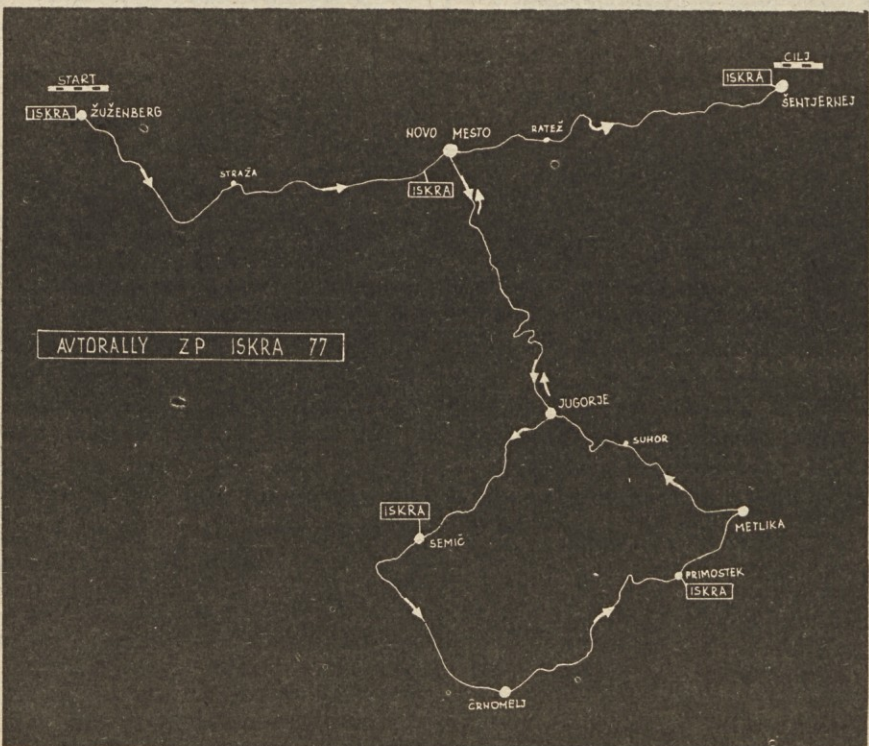
In tu je potem še druga odtujitev, odtujitev umetnika Barnabe, ki se prav tako težko ujema in sklada s sedanostjo, ko je stvarnost daleč od pesniških in fantazijskih iluzij.

Kljub temu, da je Zidarjev jezik, kot smo že omenili, težak in nasičen s prispodobami in metaforami, da v njem tudi stvari žive po človeško svoje življenje, je vendar treba priznati, da v romanu ne manjka fabule, ki je dovolj napeta in bizarna ter bo pritegnila tudi manj zahtevnega bralca. Skratka, kljub modernistični, lahko bi dejali konstruktivistični fakturi Črnega trna je delo napisano pregledno, razmeroma jasno, fabulativno bogato in tudi življenjsko verjetno, kar vsekakor uvršča Zidarjev roman med pomembnejša dela njegovega bogatega pisateljskega opusa in ni zato nič čudnega, če je prav v teh dneh prav to Zidarjevo delo na lestvici povpraševanja tako v knjigarnah kot v knjižnicah na prvem mestu.

D. Ž.

Akcija, ki jo je sprožila šenčurska skupina Dar, odlično poteka in bo vsekakor dosegla svoj namen.

Skica trase letošnjega avtorallija Iskre.

Tekmovalni pravilnik

za VI. turistični avtorally Združenega podjetja ISKRA „ISKRA 77“

1. Prireditelj
VI. turistični avtorally Združenega podjetja ISKRA bo pod pokroviteljstvom tega podjetja 10. septembra 1977 s štartom v Žužemberku pri Tovarni keramičnih kondenzatorjev Iskra IEZE in s ciljem v Šentjernej — Upori Iskra IEZE.

2. Tehnični organizator
Tehnični organizator tega rallyja je športna komisija ZP ISKRA s svojimi športnimi funkcionarji. Tekmovanje bo organizirano v smislu določil mednarodnega športnega pravilnika FIA, športnega pravilnika AMZS in AMZJ ter tega pravilnika.

3. Opis rallyja
Avtorally ZP Iskra je sestavljen iz:
a) tehničnega pregleda vozil udeležencev
b) spretnostne vožnje
c) ocenjevalne vožnje v skupni dolžini cca 150 km
d) 3 prehodne kontrole
e) 2 časovni kontroli
f) stojalo — dotik
g) streljanje — voznik in sovoznik
h) pikado — voznik in sovoznik
i) kegljanje — voznik in sovoznik
j) met na koš — voznik in sovoznik
k) arenberk — voznik ali sovoznik
l) spretnostna vožnja
Opis tekmovalne proge in omenjenih preizkušenj bo podan v posebni prilogi pravilnika.
Idealne čase posameznih etap si bodo morali tekmovalci izračunati sami na osnovi predpisane povprečne hitrosti za posamezne etape. Kontrolni karton bo prejel tekmovalec pri tehničnem pregledu svojega vozila, povprečje vožnje in kilometrov bo vpisano v kontrolnem kartonu.

4. Pogoji za tekmovalna vozila
Na rallyu ZP Iskra lahko sodelujejo vsa osebna vozila turističnega razreda kategorije A (homologirana vozila), ki bodo razvrščena v naslednje razrede:
Razred I. avtomobili do 785 ccm
Razred II. avtomobili od 785 do 1150 ccm
Razred III. avtomobili nad 1150 ccm
Ne omejuje se število gum in rezervnih koles, prav tako tudi ne količina goriva in maziva, ki ga tekmovalec vozi s seboj.

5. Goriva in mazivo
Dovoljena je raba goriva, ki je v prosti in redni prodaji, medtem ko je uporaba maziva po prosti izbiri.

6. Pogoji za tekmovalce in prijave
Pravico do udeležbe na avtorallyju ZP Iskra imajo vsi člani kolektivov ZP Iskra, ki imajo ustrezno vozniško dovoljenje. Posadko v vozilu tvorita voznik in sovoznik — tekmovalni par. Za sovoznika ni nujno, da ima vozniško dovoljenje ali da je član ZP Iskra. Tekmovalci lahko tekmujejo samo v pripadajočem razredu, za katerega imajo vozilo, v višjem razredu ne morejo tekmovati tekmovalci iz nižjega razreda. Pri opravljanju spretnostne vožnje mora biti v vozilu samo en član posadke (voznik)

7. Zavarovanje
Zaradi minimalnih predpisanih povprečnih hitrosti in določila, da poteka celotno tekmovanje v pogojih rednega prometa in v skladu s cestno prometnimi predpisi, priporoča prireditelj zavarovanje vozil za tekmovanje. Prireditelj ne prevzame nobenega tveganja, jamstva ali kakršnekoli druge odgovornosti za škodo, povzročeno na vozilih ali stvarih in tudi ne tretji osebi pred tekmovalnjem, med tekmovalnjem ali po njem.

8. Tekmovanje
Tekmovanje je posamezno ali ekipno. Vsaka temeljna organizacija lahko prijavi neomejeno število tekmovalcev, vendar se za ekipo uvrstitev posamezne organizacije šteje po eno vozilo iz vsakega razreda.
Prijavni rok je 30. avgust 1977

9. Štartne številke in oznaka vozil
Vsako tekmovalno vozilo mora biti opremljeno z dobro vidno štartno številko na obeh straneh vozila. Velikost štartne številke je 35 cm x 7 cm
Vsi reklamni napisi morajo biti nameščeni na avtomobile tako, da ne zakrivajo registrske tablice ali ovirajo voznika — tekmovalca.

10. Tehnični pregled vozil in verifikacija
Tehnični pregledi vozil bodo v soboto 10. septembra od 7. do 8. ure jutraj na parkirnem prostoru ISKRA KEKO Žužemberk.
Pri tehničnem pregledu morata biti navzoča voznik in sovoznik.
Voznik mora pri tehničnem pregledu predložiti naslednje dokumente:
a) veljavno prometno dovoljenje
b) veljavno in ustrezno vozniško dovoljenje
c) veljaven karton tehničnega pregleda

11. Start
Vozila startajo po vrstnem redu štartnih števil ob 8. uri s spretnostno vožnjo. Tekmovalec, ki bo zamudil, bo štartal za zadnjim vozilom svojega razreda. Štart prvega tekmovalca bo v soboto 10. septembra 1977 ob 8. uri na parkirnem prostoru ISKRA KEKO Žužemberk. Spretnostna vožnja:

Vozila startajo po vrstnem redu ob 8. uri z vžganim motorjem. Prepreke od strani in ponovno postavi voznik do cilja spretnostne vožnje. Nato voznik in sovoznik nadaljujeta vožnjo po progi, ki je predvidena na skici. Dolžina proge je 150 km. Tekmovalci morajo upoštevati interier, tekmovalno progo, ki bo navedena v kontrolnem kartonu.
Prihod tekmovalca na kontrolno mesto z nasprotne strani oziroma vožnja izven označene proge bo povzročila diskvalifikacijo tega tekmovalca.

12. Disciplina vožnje
Vsi udeleženci rallyja ZP Iskra morajo med vožnjo strogo upoštevati vse cestne prometne predpise, posebno omejitev hitrosti pri vožnji skozi naselje. Posebno težki prometni prekrški prometne discipline, ki se kaznujejo z diskvalifikacijo, so:
— zaustavljanje vozila na cesti in s tem zapiranje ali oviranje ostalih tekmovalcev in udeležencev v prometu.
— pobeg z mesta povzročene nesreče
— nenudenje prve pomoči v nesreči. Če so v takem primeru podani objektivni dokazi, se čas nevtralizira.
— postavljanje prepek na cesti, premeščanje smerokazov itd.
— izgredi tekmovalcev, fizično obračunavanje in oviranje dela sodnikov, nešportno vedenje
— uživanje alkoholnih pijač in jemanje poživil

PLANINSKI IZLET NA ŠPIK

Planinsko društvo ISKRA bo organiziralo enoinpoldnevni izlet na Špik v petek dne 2. septembra. Odhod bo ob 16. uri z rednim avtobusom. Zbrali se bomo na avtobusni postaji v Ljubljani in se peljali do Mihovega doma, kjer bomo prenočili. V soboto v zgodnjih urah se bomo podali na pot preko Krnice, grebena Lipnice do vrha Špika. Hoje bo približno 4–5 ur. Spustili se bomo po Kačjem grabnu v dolino Krnice in nato v Kranjsko goro. Povratek v Ljubljano bo v soboto popoldne.
Izlet je primeren za vse tiste ljubitelje planin, ki so vsaj delno kondicijsko pripravljeni.
Izlet bo vodil Vili Tekavec, tel. 324-765. Prijave sprejema Planinsko društvo Iskra, Ljubljana, Trg revolucije 3.
Prispevek za člane 50,00 din, za nečlane 65,00 din. Vplačati morate do 1. 9. 1977.

13. Kontrolni karton
Na tehničnem pregledu dobi vsak tekmovalec kontrolni karton, ki ga mora imeti ves čas vožnje — tekmovalja — s seboj. Izguba kontrolnega kartona povzroči diskvalifikacijo. Na kontrolnem kartonu bodo navedeni vsi potrebni podatki kot so: dolžina posameznih etap, časovne in prehodne kontrole ter predpisano povprečje posameznih etap, na osnovi katerih bo moral tekmovalec sam izračunati svoj idealni — regularni čas.
14. Časovne in prehodne kontrole
Na vseh časovnih in prehodnih kontrolah mora tekmovalec predati svoj kontrolni karton funkcionarju kontrole, da mu ga le ta potrdi, overi ter vnese vse potrebne podatke.
Tekmovalci so dolžni, da na Č.K. in P.K. sami prekontrolirajo vpisane podatke, ter potrdijo s svojim podpisom v kontrolnem zapisniku.
Vpisani podatki v K.K. ne smejo biti popravljeni razen če popravek izvrši funkcionar kontrole, posebej pa mora overiti s podpisom svoj popravek. Kasneje ugotovljene napake ne morejo biti predmet protesta.
Zona Č.K. je dolga 40 m in to 20 m pred in 20 m za sodniško mizo. Pri vhodu je označena z napisom „KONTROLA“ in rumeno zastavico, na izhodu pa z rdečo zastavico.
Tekmovalno vozilo sme pripeljati v zono Č.K. v trajno regularne idealne minute, ki si jo je tekmovalec izračunal v K.K. sam.
Regularna idealna minuta je čas, vpisan v K.K. in traja 59 sekund, to je do naslednje polne minute.
Primer: od 8. ure 30 minut in 00 sekund do 8. ure 30 minut in 59 sekund = 8 ur 30 minut
Za vsako začetno minuto prezgodnjega ali prepoznega prihoda v Č.K. bo tekmovalec kaznovan s kazenskimi točkami.
Tekmovalec zamujenega časa, zakasnitve, v naslednji etapi ne more nadoknaditi. Tekmovalec, ki zamudi skupno več kot 30 minut, je diskvalificiran.
Č.K. in P.K. bodo odprte 30 minut pred prihodom prvega in zaprte 30 minut po prihodu zadnjega tekmovalca oziroma po odhodu zaključnega službenega vozila.
P.K. so označene z napisom „KONTROLA“ in z zeleno zastavico na P.K. Vozilo po overitvi K.K. takoj nadaljuje svojo vožnjo.
Organizator si zadržuje pravico, da zaradi objektivnih razlogov ukine ali premešči posamezne Č.K. in P.K., vendar bo o tem obvestil sodelujoče na tehničnem pregledu.
Tekmovalec, ki zakasni v Č.K., takoj po vpisu dejanskega prihoda nadaljuje vožnjo. Ta čas je obenem tudi čas starta za naslednjo etapo.

15. Razglasitev rezultatov in podelitev nagrad
Seštevek vseh K.T. je rezultat, dosežen na tekmovalju. Zmagovalec je tisti, ki je dosegel najmanj kazenskih točk. Razglasitev uradnih rezultatov in podelitev priznanj bo 10. septembra 1977, eno uro po končanem tekmovalju v ISKRI v Šentjernej.

16. Nagrade
Vsi tekmovalci prejmejo na startu spominsko majico. Najboljši v posameznem razredu dobijo kolajne, prve tri uvrščene ekipe prejmejo plakete.

17. Organizator si pridržuje pravico dopolnitve ali spremembe posebnega pravilnika. O vsem bodo udeleženci rallyja seznanjeni na tehničnem pregledu ali najkasneje 1 uro pred startom prvega tekmovalca.

PRILOGA K TEKMOVALNEMU PRAVILNIKU VI. TURISTIČNEGA AVTORALLYJA ZP ISKRA 1977

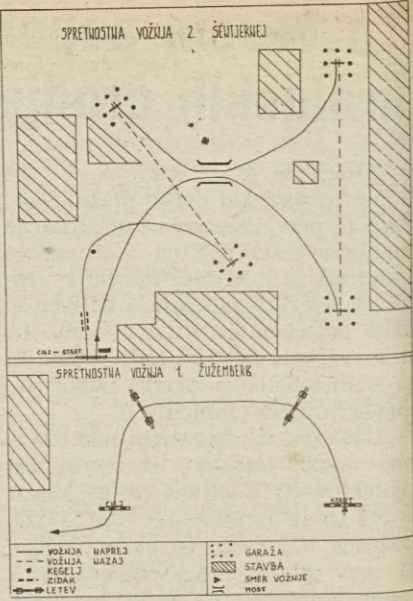
- 1. Spretnostna vožnja
Start spretnostne vožnje bo pred obratom KEKO v Žužemberku ob 8. uri z vžganim motorjem. Prepreke odstavi in ponovno namesti voznik do cilja spretnostne vožnje. Cilj spretnostne vožnje je, ko prevozi ciljno črto z zadnjimi kolesi (osjo).
2. P. K. ISKRA Napajanja Bršlin Novo mesto. Na parkirnem prostoru bo stojalo z žogo. Pri dotiku stojala morata biti v vozilu voznik in sovoznik.
3. P.K. ISKRA Napajanja Bršlin, Streljanje z zračno puško, ki jo priskrbi prireditelj. Strelja voznik ali sovoznik, brez poskusnih strelcev (kontrolni karton in osebni dokument).
4. P.K. ISKRA Kondenzatorji Semič (Pikado). Pri odprtih oknih iz avtomobila mečeta voznik in sovoznik puščice v tarčo.
5. Kegljanje v Semiču, Hotel Smuk. Voznik ali sovoznik meče 10 lučajev na polno (kontrolni kartoni in osebni dokument).
6. Časovna kontrola v Primostku (rekreacijski center Kondenzatorjev). Po zaključku prve etape tekmovalci ponovno startajo po 1,55-urnem postanku po vrstnem redu štartnih števil.
a) Med postankom voznik in sovoznik mečeta žogo na koš.
b) Voznik ali sovoznik (arenberk ali skiš) mečeta tri mete z ribiško palico v cilj, najboljši met se točkuje.
c) Nakup razglednice v rekreacijskem centru
7. Časovna kontrola ISKRA Šentjernej
Tekmovalci lahko vozijo skozi cilj Č.K. predčasno, ker se jim šteje regularni čas (minuta)
8. Tekmovalna proga
Start: ISKRA Žužemberk — Prvo vozilo štarta ob 8. uri na spretnostni vožnji do cilja spretnostne vožnje. Nato voznik nadaljuje vožnjo I. etape: Soteska, Straža, Prečna, Bršlin ISKRA (stojalo z žogo in streljanje), Novo mesto, Gotna vas, preko Gorjancev, Jugoje, Semič OSLRA (pikado), Semič hotel Smuk (kegljanje), Črnomelj, Primostek rekreacijski center ISKRE (časovna kontrola, met na koš, arenberk ali skiš)
II. etapa — po 1,5 uri start RC, Primostek, Metlika, preko Gorjancev Novo mesto (IMV) do Šentjerneja (ISKRA), kjer je tudi cilj.
Spretnostna vožnja na parkirnem prostoru tovarne v Šentjernej. Med opravljanjem spretnostne vožnje štarta voznik z vžganim motorjem. Pri startu mora imeti voznik okna in vrata zaprta, kakor tudi med vožnjo spretnostne vožnje. V vozilu je samo voznik. Cilj spretnostne vožnje — ko voznik z zadnjimi kolesi prevozi ciljno črto oziroma osjo.

PENALIZACIJA — TOČKOVANJE

1. Zakasnitev prihoda na T.P.	
— do 30 minut	30 KT
— preko 30 minut	diskvalifikacija
2. Izguba štartnih števil po komadu	10 KT
3. Prezgodnji ali prepozni prihod v ČK oziroma neizračunan regularni — idealni čas za vsako minuto	60 KT
4. Vsaka neopravljena ali netočno opravljena preizkušnja	10 KT
5. Vsaka začeta sekunda na spretnostni vožnji	1 KT
6. Nepravilno postavljena prepreka	50 KT
7. Podrt kegelj na spretnostni vožnji	10 KT
8. Neprevožena črta v garažo	10 KT
9. Povožena opeka po komadu	10 KT
10. Neprevožena ciljna črta z zadnjimi kolesi (osjo)	10 KT
11. Nedotik stojala ali prevrnjena žoga na stojalu	50 KT
12. Za vsak krog odstopanja od centra (10) pri streljanju z zračno puško	1 KT
13. Za vsak krog odstopanja od centra (50) pri pikadu	10 KT
14. Kegljanje — nepodrt kegelj (9)	1 KT
15. Zgrešen met na koš	10 KT
16. Arenberk ali skiš — zgrešen krog	1 KT
17. Odprta vrata ali okna pri spretnostni vožnji ali pomoč tujega	50 KT
18. Nepotrjena P.K. in Č.K.	diskvalifikacija
19. Zamuda na Č.K. več kot 30 minut	diskvalifikacija

ŽENSKJE ELEKTROMECHANIKE NA KOFCE

Planinska sekcija ISKRE Elektromehanike Kranj organizira v soboto, 3. septembra, tradicionalni izlet za dekleta in žene, tokrat na Kofce nad Trzičem.
Odhod avtobusa bo ob 7. uri izpred kranjskega kina Center. Peljal bo do Sv. Ane pod Ljubeljem. Od tu je mimo kmeta Matizovca do planinskega doma na Kofcah dobro uro lahke hoje. Vračali se bomo skozi idilični Jelendol in divjo sotesko Dolžanko. Cena prevoza je 20 dinarjev.
Prijave in vplačila sprejema Pajk Volga, tajništvo ERO, tel. 2822, do vključno srede, 31. avgusta.

NEKAJ UBLAŽITEV
K ČLANKU: NEKAJ HRUPA
V KAMPU 'MIR' — LADA D.

Kakor si, Lado D., že uvodoma predvideval, lahko tvoja kritika razburi duhove — in res se nisi zmotil. Nič nimam proti tvoji zdravi kritiki, vendar sem se kot skoraj redna letovalka na Dugem otoku kar prestrašila tvojih „bodice“, oz. bolje rečeno „žebļev“... Bojim se, da si morda z njimi odvrnil od namena marsikaterga novega interesenta za letovanje na tem našem lepem otoku. Čutim, da moram to tvoje slabo mnenje malo popraviti!

Namreč iz vsega tvojega sestavka (včasih si tudi kaj lepšega napisal o tem kampu) je razvidno, da si že odpotoval s slabo voljo na Dugi otok, kar očitno ni obetalo nič dobrega...

Poleg vsega mi ni najbolj jasno, na kakšen način si ti odpotoval na Dugi otok. Namreč nejasno omenjaš ceno prevoza iz Sukošana na Dugi otok s „120“ tisoč starih din, oz. nadalje za 3 osebe 60 tisoč starih din, kot da si to plačeval iz svojega žepa...? Cena je sicer zanimiva, vendar za letovalce nepomembna, oz. nima vpliva na ceno prevoza posameznega letovalca.

Dejansko je ta cena pomembna le za Počitniško skupnost Iskra, saj je vanjo vračunan tudi redni dovoz sveže hrane, posteljnine itd. Morebitne nepravilnosti pri tem bo pač Počitniška skupnost sama razčistila.

Tako, sedaj sva pa v kampu! Strinjam se s teboj, da so ježki v morju pred kampom, oz. desno od kampa, kjer naj bi se kopali, odveč. Hudo odveč in to vsakogar moti. Odveč je pa tudi stavek, „da so Iskraši zaradi tega prisiljeni iskati primeren prostor za kopanje, ali na (umazanem) jezeru, ali pa sto in več metrov daleč od kampa“.

Zato odgovarjam, da nobeden ni ničemer in na karkoli prisiljen. Poleg tega pa kopanje v jezeru res ni nobena muka, ampak užitek. Voda je na začetku jezera res nizka in posebno najmlajši kopalci, kjer je pač teren zanje najbolj primeren, jo ves čas kalijo. Drži tudi, da mnogi nevzgojeni odvržejo odpadke na tla namesto v koše za smeti (ki pa so žal večkrat prepolni). Vendar pa kopalec, ki ni prelen za hojo, najde dalje ob jezeru tudi zelo neskajeno in čisto vodo, ki je poleg tega še bolj topla kot morje.

Glede navedb, da kopanje v zalivu pred kampom ne ovirajo samo ježki, ampak najmanj pet turističnih ladij dnevno z več kot 100 ogleda lepot željnimi tujimi turisti, ki jih pač pripeljejo v kamp Mir, pa le tole: Dugi otok ni samo Iskrin. V naš kamp ti tujci ne hodijo, ker je zaprtega tipa. Kako pa te ljudi postrežejo pri Mardešiču, ni naš problem. Vendar kolikor mi je znano iz „Zadarskih novosti“, se je v gostilno Mardešič že započila inšpekcija in odkrila ter „pokasirala“ več njihovih nepravilnosti tako, da bo tudi za „uboge“ Nemce v bodoče malo bolj poskrbljeno. Poudarjam pa, da je bila inšpekcija tudi v našem kampu in ga je izredno ugodno opisala v časopisu in pohvalila.

Lado, prav imaš glede cene piva... je predrago! Sadja ni, to tudi ni prav! Vendar si človek lahko pomaga in ga naroči vsaki dan prevozniku ladje, ki naslednji dan pripelje svežega... Tako smo se mi znašli!

Torej, če človek ni preveč slabe volje, problemi sploh niso tragični — razen ježkov, ki so pa tako in tako na vseh skalnatih plažah Jugoslavije nujno zelo. Sicer pa ob zaključku sam optimistično pojasnjuješ, da upaš, da bo prihodnje leto brez „bodice“. Torej prihodnje leto spet na Dugi otok.

Znanka Vera